

Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev

V postopku nadaljnega izgrajevanja samoupravnih odnosov sta dve delovni skupnini že pripravili predloge, ki služijo kot delovna osnova za sklenitev samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v delovno organizacijo Železarna Ravne. Komisija za izvedbo ustavnih določil v železarni je eni skupini poverila nalogo, da pripravi osnutke določil o samoupravnih odnosih med TOZD v železarni; druga skupina pa je dobila nalogo, da pripravi t.i. »ekonomski del« — to so določila, s katerimi urejamo ekonomske in druge poslovne odnose. Komisija za izvedbo ustavnih določil bo tako imela pripravljeno delovno gradivo, ki služi za sklenitev samoupravnega sporazuma o združevanju, ki ga bomo obravnavali že v osnovi vsi delavci TOZD in delovnih skupnosti skupnih služb v Železarni Ravne. Naj takoj pripomnim, da ta sporazum sklepajo le delavci TOZD; delavci v delovnih skupnostih pa bomo v postopku le sodelovali s predlogi, mnenji in še na druge možne načine.

Kaj urejamo s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev v delovno organizacijo, ki bo v naši železarni imel naziv »samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo Železarna Ravne«?

Ze takoj je treba povedati, da sporazum pripravljamo po načelih in določilih bodočega novega

zakona o združenem delu. Brez pomena bi bilo, če bi se sedaj tik pred sprejemom novega zakona (sprejet bo zagotovo koncem novembra) striktno držali pozitivne zakonodaje. Že veliko smo slišali, kaj novega prinaša zakon o združenem delu in če sedaj pripravljamo našo samoupravno zakonodajo po načelih novega zakona, imamo lepo priložnost, da med prvimi stopamo k uveljavitvi novih odnosov.

S samoupravnim sporazumom smo dolžni urediti predvsem naslednje:

a) določena statusna razmerja, kot so: firma, sedež, dejavnost DO in dejavnost TOZD, zastopanje, predstavljanje, postopek statusnih sprememb in podobno;

b) ekonomska in druga razmerja, kot: skupne zadeve in interesi, ki se uresničujejo v delov-

ni organizaciji; koordinacija delovnega procesa v železarni; sprejemanje samoupravnih razvojnih planov in programov in usklajevanje planov TOZD; združevanje sredstev in njihov namen; način razporejanja in izkazovanja skupnega dohodka; medsebojni odnosi TOZD ter pravico, obveznosti in odgovornosti v pravnem prometu; reševanje sporov iz notranjih odnosov; določbe o ljudski obrambi in samozaščiti; način in pogoji za spremembe in dopolnitve samoupravnih sporazumov in drugih skupnih splošnih samoupravnih aktov; pravice, obveznosti in odgovornosti delovnih skupnosti, ki opravljajo zadeve skupnega pomena;

c) upravljanje delovne organizacije, in sicer: sestav, izvolitev in delovno področje organov upravljanja in izvršilnih organov; pravice in obveznosti delegatov ter njihova odgovornost; poslovodni in drugi organi v delovni organizaciji in njihove pravice, obveznosti in odgovornosti;

(Nadaljevanje na 3. strani)

AKCIJSKI PROGRAM V TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

Znan je akcijski program za vso železarno. Po njegovih načelih so posamezne TOZD izdelale svoje, ki so jih potrdili njihovi delavski sveti. Je pa vsak obrat izdelal tudi analize lastne proiz-

vodnje, se soočil s slabostmi ter oblikoval svoje programe, da bi do konca leta dosegel čimboljši rezultat. Poglejmo, kaj so sklenili v posameznih obratih TOZD metalurške proizvodnje.

Izdaja odbor za informacije in kulturno dejavnost Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor Jože Delalut, Alojz Janežič, Marjan Kolar, Franciška Korošec, Ivanka Prislani, Jože Sater

Odgovorni urednik: Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Jeklarna je sicer količinsko izdelala toliko jekla, kolikor so ga od nje zahtevali predelovalni obrati, vendar to jeklo kvalitetno ni zmeraj ustrezalo in izmeček je bil prevelik. Nekurantne šarže so izkazovale previsok baker, manjša odstopanja od analiznega predpisa, slabe mehanske lastnosti, preveč vključkov v jeklu itn. Porabili so tudi več materiala (kokil, jedavca itn.), kot so planirali.

Zato so sklenili v preostalih mesecih letošnjega leta storiti naslednje:

— zadovoljiti minimalne količinske zahteve predelovalnih obratov,

— proizvajati točno po predvidenem programu predelovalnih obratov,

— zmanjšati število nekurantnih šarž na nič ali vsaj na neki sprejemljiv minimum,

— znižati izmeček vsaj na planirani nivo 1,8 odstotka,

— obratovati ob nezasedenih agregatih z minimalno potrebnim številom delavcev, druge pa zaposliti v ostalih obratih,

— štediti z vsemi materiali, čuvati orodja ter sploh vsa delovna sredstva.

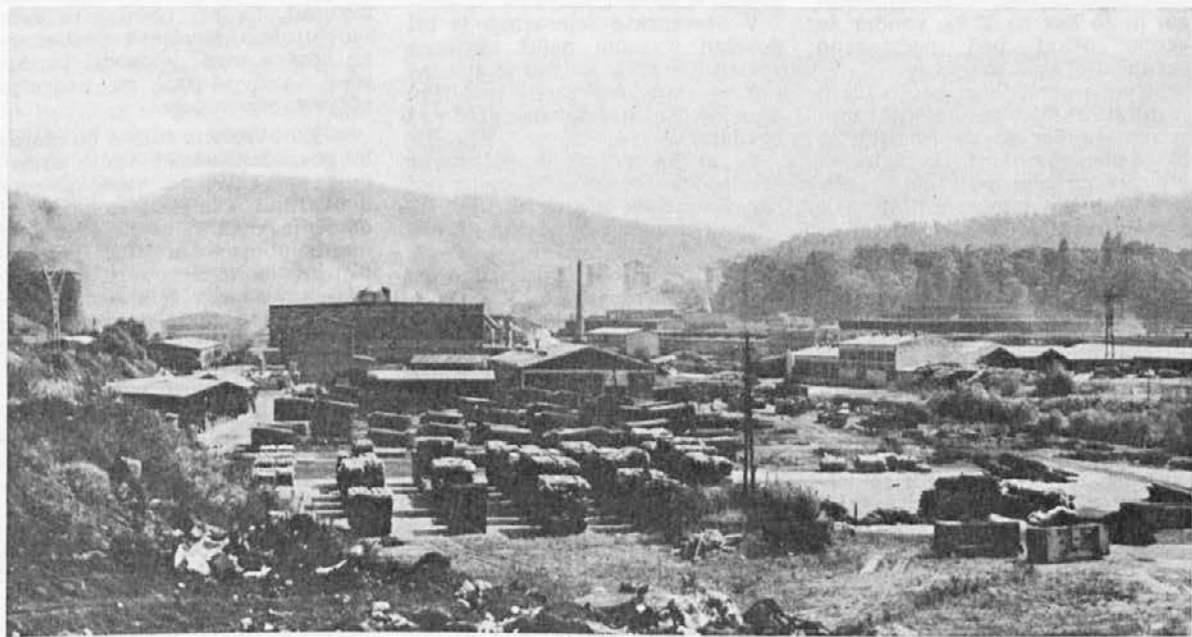
Jeklolivarna ugotavlja, da se je surova litina zelo poslabšala. Ker imajo naročil dovolj, so se dogovorili za naslednje poostrene ukrepe:

Vsi livarski pomožni materiali morejo v obrat samo prek vhodne kontrole in peskovnega laboratorija. Vodstveni kader kaluparnice mora:

(Nadaljevanje na 5. strani)

IZ VSEBINE

- Proizvodnja Slovenskih železarn v avgustu
- Zasedanja DS TOZD metalurške proizvodnje
- Stališča in sklepi 15. seje sveta sindikata
- Nova proizvodna linija za vzmeti
- Odločna spodbuda ZK
- Mladi kritično o svojem delu
- Kaj vse je lahko kultura
- Naša anketa: Delavec in kultura
- Mladi največkrat bolni
- Bojimo se javno spregovoriti
- Zakaj tak odnos do družbeno-političnih organizacij
- Mladi fužinar

Naša panorama

Proizvodnja slovenskih železarn v avgustu

Dve tretjini leta sta že za nami. Iz meseca v mesec si obetamo poživljanje proizvodnje in prodaje, vendar se nam stanje ne more in ne more kaj prida popraviti. Svetovna proizvodnja jekla je prav tako še vedno daleč pod obstoječimi zmogljivostmi naprav, čeprav so vsi pričakovali sredi letošnjega leta izdatnejše izboljšanje povpraševanja za jeklarskimi proizvodi. Preseneča dejstvo, da proizvodnja v avtomobilski industriji raste, kar je eno od meril za možnosti prodaje železarn, naročila, npr. v ZDA, v zadnjem času pa celo ponovno padajo. Cena starem železu je v ZDA zopet padla pod 80 \$ za tono, kar je dober kazalec za gibanja na tržišču jekla.

Po osmih mesecih letošnjega leta je stanje izvrševanja proizvodnega načrta naslednje:

Surovega železa je proizvedena 2 % več, kot je predvideval načrt, in 6 % več, kot je znašala proizvodnja v enakem obdobju lani. To je pohvalno, vendar nam k splošnim rezultatom le malo prispeva, saj je pretežni del proizvodnje surovega železa namenjen lastnim potrebam vložka za nadaljnjo predelavo.

Proizvodnja jekla je 5 % pod načrtovano količino in 2 % nižja, kot je bila konec avgusta lani.

Blagovna proizvodnja zaostaja v železarnah 4 % za načrtovano, pri predelovalcih pa 10 % in je zaostanek skupno za sestavljeno organizacijo 5 %. Razumljivo je ob takem stanju izvrševanja letnega načrta blagovne proizvodnje v letošnjem letu izdelano za prodajo v železarnah 3 % manj kot lani, pri predelovalcih 4 % manj in skupno v Slovenskih železarnah 3 % manj, kot je bilo v prvih 8 mesecih lanskega leta.

Se nekaj neugodnejši je rezultat doseženih vrednosti prodaje blagovne proizvodnje. V železarnah je plan dosežen 90 %, pri predelovalcih 84 % ali skupno za SZ 89 %, kar je 4 % manj kot v enakem obdobju lani.

Edino letošnji izvoz je po vrednosti izdatno višji od lanskoletnega, in to kar za 27 %, vendar še vedno nekaj pod načrtovano vrednostjo za 8 mesecev.

Mesec avgust je po proizvodnih rezultatih boljši od prejšnjih mesecev, vendar še ne predstavlja bistvenega preokreta in daleč ni blizu povprečnim mesečnim dosežkom proizvodnih rezultatov v preteklem letu.

Proizvodnja surovega železa je bila 5 % nad mesečnim načrtom in je za okoli 1200 ton višja kot prejšnji mesec ter skoraj enaka kot avgusta lani.

Proizvodnja jekla je bila 10 % pod načrtovano proizvodnjo, vendar je okoli 4300 ton večja kot julija in tudi 3 % večja kot avgusta lani. Takšna proizvodnja je okoli 6000 ton nižja, kot je bilo mesečno povprečje v lanskem letu. In če ne bi v Železarni Štore s proizvodnjo skoraj 9300 ton dosegli eno svojih najvišjih mesečnih proizvodnj, bi ob 89 % izvršitvi na Jesenicah in 77 % v Železarni Ravne imeli gotovo slabši rezultat.

Blagovna proizvodnja je bila v železarnah in pri predelovalcih v avgustu znatno boljša kot v juliju, čeprav še vedno zaostaja za povprečno načrtovano mesečno količino v železarnah 5 % in pri predelovalcih 2 %. V Železarni Štore so mesečni načrt izvršili s 111 % in odpremili 99 % proizvedenih količin. V Železarni Jesenice znaša izvršitev 91 %, odpremljeno je bilo 92 % proizvodnje. V Železarni Ravne je bila načrtovana blagovna proizvodnja izvršena s 85 % in odprema znaša 100 %.

Pri predelovalcih so izvršili v Plamenu 95 % načrta, v Verigi 124 % in so se približali zbirno tudi na 98 % načrtovanim količinam. V Tovilu znaša mesečna izvršitev 88 % in v Žični 75 %. Skupno je bila blagovna proizvodnja pri predelovalcih dosežena 98 % in je zbirno sedaj 90 % načrtovane količine.

Za Slovenske železarne je bila načrtovana blagovna proizvodnja v avgustu dosežena 95 %, zbirno je sedaj po 8 mesecih 95 % in 95 % proizvodnje je bilo odpremljeno.

Izvoz je bil v avgustu po količini 20 % nad povprečno mesečno načrtovano količino pri železarnah in 25 % pri predelovalcih oziroma skupno za Slovenske železarne je znašala mesečna izvršitev 121 %. V avgustu je tudi vrednost izvožene robe povprečno višja in je mesečni plan presežen v železarnah 19 % in pri predelovalcih 16 %, oziroma znaša izvršitev skupno v Slovenskih železarnah 118 %.

Pri boljših količinskih podatkih kot v juliju je razumljivo, da je tudi vrednost prodaje višja kot prejšnji mesec. Kljub večji proizvodnji in višjim cenam je pa mesečni načrt vrednosti prodaje presežila za 6 % edino Železarna Štore, na Jesenicah je bila izvršitev 99 % in na Ravnah 90 %.

Od predelovalcev je mesečni načrt realizacije bil izvršen in presežen samo v Verigi Lesce, medtem ko so v Plamenu 5 % pod načrtovano vrednostjo, v Tovilu 4 % in v Žični 7 %.

V Slovenskih železarnah je bil dosežen mesečni načrt eksterne realizacije 98 %. Zbirno je zaostanek eksterne realizacije približno enomesečna načrtovana vrednost prodaje.

Sedaj, ko teče že deveti mesec letošnjega leta in je za nami osem mesecev prizadevanj pri izvrševanju naloga, ki smo si jih postavili z gospodarskim načrtom, bi bilo nesmiselno pri sedanjem stanju pričakovati, da bi letni načrt proizvodnje lahko še dosegli. Velika utvara bi bilo pričakovati, da bi lahko bistveno popravili rezultate v eksterne realizaciji pri tem, ko letošnje leto že vse mesece zaostajamo za povprečno mesečno načrtovano vrednostjo.

Položaj ni v vseh delovnih organizacijah enak. Nekatere temeljne organizacije in nekatere delovne organizacije tudi izvršujejo planske naloge in imajo manjše težave z možnostjo prodaje. V nekaterih proizvodnih obratih nižja proizvodnja ni več posledica pomanjkanja naročil,

temveč so še druge obratovalne težave, medtem ko so v jeklarni Železarne Ravne še vedno imeli eno 40-tonsko peč izven obratovanja in so za tekoče delo valjarn jemali del vložka iz zaloge.

Po pregledu polletnih poslovnih rezultatov so v vseh delovnih organizacijah razpravljali o stanju. Sprejeti so bili akcijski programi za izboljšanje stanja in prizadevanj ter iskanja poti za boljše možnosti prodaje, predvsem na domačem tržišču, je polno. Proizvodni rezultati in s tem tudi ostali poslovni uspehi se v zadnjih mesecih izboljšujejo in še manj kot štirje meseci so nam ostali za

popravo rezultatov, o katerih smo razpravljali po polletju. Ne samo to, da želimo doseči ob koncu leta kar najboljše uspehe, že sedaj moramo začeti s pripravo gospodarskega načrta za prihodnje leto.

Izboljšanje konjunkturo, možnosti prodaje in rezultati zadnjih mesecev letošnjega leta morajo biti osnova za pripravo planskih nalog za leto 1977 poleg nalog in ciljev, ki so že postavljeni v samoupravnem sporazumu o temeljnih razvojni in proizvodnje v SZ za obdobje 1976—1980.

Milan Marolt, dipl. inž.

STALIŠČA IN SKLEPI 15. RAZŠIRJENE SEJE SVETA SINDIKATA

Po vsestranski obravnavi je svet sprejel naslednja stališča in sklepe:

— Delovna mesta moramo držati na principu higiene dela in varnosti pri delu. V sredinah, kjer je velik odstotek izostankov z dela, ugotoviti vzroke bolezni (določene merilne delovne pogoje, osvetljenost, ropot itd.). Seveda takšno delo zahteva teamski pristop za ugotavljanje vzrokov in ne samo posameznih služb, ki na svojem področju sicer delujejo dobro.

— Glede na to, da pri nas prednjačijo v odstotku obolevnosti mlajši delavci, ki so pri nas zaposleni krajši čas, priporočamo kadrovske službi ob sprejemu ustrezno selekcijo in boljšo profesionalno orientacijo. Pri vstopu na delo bi morali vsakega delavca seznaniti z njegovim konkretnim delom, s pravicami in dolžnostmi pri zaščiti pri delu ter obremenitvami na delovnem mestu. Pravega delavca na pravo delovno mesto, to pa zahteva dobro poznati psihofizično sposobnost vsakega novo sprejetega delavca, da bi lahko presodili, ali bo določena dela lahko opravljal ali ne. Nujno je, da se vključuje tudi industrijski psiholog.

— Izboljšati moramo organizacijo dela, pravilno delovno razporeditev ljudi v manjše homogene skupine in te delavce primerno motivirati, jim omogočiti vpogled v ves delovni proces in jim dati možnost, da pri planiranju dela sodelujejo, izboljšati medsebojne odnose med delovodji in delavci, več vlagati na področje zdravstvene vzgoje.

— Zdravstvena služba bo morala posvečati odslej večjo pozornost preventivi, z raznimi preventivnimi akcijami zmanjševati obolenja med delavci. Primerno moramo organizirati in posodobiti cepljenje ter uvesti sistematične preglede v železarni Ravne, zagotoviti ustrezno propagando in strokovna predavanja, da se zmanjšajo bolezni na minimum.

— Več pozornosti kot doslej bomo morali posvetiti mladini, ženam in delovnim invalidom. Moramo najti skupno rešitev pri razporejanju delovnih invalidov na primerna delovna mesta v OZD, kjer je večina preživela vso svojo delovno dobo in zapravila svoje najboljše moči in včasih tudi zdravje.

— Sindikati se ogrevamo za to, da v naši delovni skupnosti čimprej zgradimo zdravstveno in zo-

bozdravstveno ambulanto, ker tu di posodobitev približati ambulanto, predvsem pa zdravnike delavcem, pomeni za nas tudi zmanjšanje boleznin.

— Izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata naj obravnavajo podrobno bolezni ne slehernega posameznika — ugotovijo vzroke, zakaj prihaja do pogostih obolenj. Prav tako naj izvršni odbori obravnavajo vsako delovno nezgodo, ki se zgodi v njihovi osnovni organizaciji.

— Sindikati podpiramo ukrepe za znižanje bolniških izostankov, ki jih je dala KSS, razen točke tri, ki govori o kaznovanem postopku (materialna kazen) kršilcem bolniškega reda.

— Sindikati smatramo, da je prav, da v tem času, ko v naši delovni organizaciji poglobljamo samoupravne odnose, te vzporedno primerjamo s predlaganimi zakonskimi rešitvami in tako preverjamo konkretno prakso z uporabnostjo predlaganega zakona o združenem delu. V nasprotnem primeru bi lahko smatrali, da delavci in praksa ponujenih zakonskih rešitev ne sprejemajo. Nesprejemljivo je, da bi delavci v načelu zakonske določbe sprejemali, v konkretni praksi pa tega ne uresničevali prav v času, ko poteka zaključni del javne razprave.

— Formirala se je komisija za spremljanje aktov OD, ki jo sestavljajo: Peter Prikeržnik, vodja, Vinko Krevh, Gusta Dokl, Maks Večko, Dušan Stojčić, Albert Potočnik in Mirko Krajnc.

Komisijo za preskrbo ozimnice sestavljajo: Ivan Lagoja, Albin Vavče, Alojz Ferk. Koordinator je sekretar sveta sindikata tov. Jože Dornik.

Predsednik sveta sindikata železarne Ravne
Anton Polanc

CANKARJEVE MISLI

Za izobrazbo umetniškega čuta ni poglavitno, koliko je človek videl podob in kipov, temveč kako jih je gledal.

Otresimo se šolskih nauk in žurnalistične učenosti ter uživajmo, kar nam je podaril Bog iz rok naših umetnikov.

Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev

(Nadaljevanje s 1. strani)

d) druge določbe, ki so pomembne za skupno delo in poslovanje in uresničevanje samoupravnih pravic delavcev.

Ob tem naštevaju nam hitro postane jasno, da sklepamo zahteven sporazum, ki bo bistvenega pomena za naše nadaljnje delo, poslovanje in samoupravno urejanje drugih odnosov.

O vsebini naj na kratko navedem:

Z a) navedena statusna razmerja je enostavneje določiti, saj že sedaj vemo, da samoupravno zakonjamo v glavnem že obstoječe stanje. Največ kvalitativnih sprememb z novim zakonom doživljamo na področju, zgoraj označenem z b) kot ekonomska in druga razmerja. Ker je delovno gradivo v zvezi s tem pripravila posebna delovna skupina, bo ta skupina skupaj s strokovno službo, ki deluje na teh področjih, podala obširnejšo razlago v obzornosti osnutka predloga samoupravnega sporazuma.

Lahko trdim, da imamo na področju, ki je označeno s c) — upravljanje delovne organizacije, precej izkušenj, ki jih bomo sedaj lahko uporabljali. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da ko govorimo

o upravljanju, vsa temeljna razmerja razrešujemo v TOZD, na nivoju delovne organizacije pa upravljamo v zadevah, ki so skupnega pomena ali pa združene na nivoju delovne organizacije.

Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev je konstitutivni akt, ki ga sprejemajo delavci TOZD neposredno. Novi zakon o združenem delu določa, da delavci odločajo o sklenitvi takega sporazuma neposredno z osebnim izjavljanjem. To osebno izjavljanje bomo izvršili kot referendum. V postopku sklenitve samoupravnega sporazuma je referendum sklepno dejanje. Postopek pa je v kratkem naslednji: komisija za izvedbo ustavnih določil pripravi osnutek predloga za delavske svete TOZD. Delavski sveti bodo določili predlog, ki bo posredovan vsem delavcem železarnarne. Razprave o predlogu sporazuma bodo potekale po samoupravnih delovnih skupinah. Vse pripombe, mnenja, stališča in predlogi se morajo medsebojno uskladiti, tako da bo kot predmet referenduma predložen enoten predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Železarna Ravne.

Rudi Lenassi

manjše peči, ter Hidromontaža, ki izdeluje celotni sistem oljevodov od kalilnih bazenov do 50 m³ rezervoarjev za deponijo, hlajenje in filtriranje kalilnega olja. Vsa elektro instalacijska dela izvajajo elektrotehnične službe železarnarne. Drugi izvajalci pri izgradnji te linije pa so: IMP — Skip — 50 m³ cisterne, MOSTOVNA Ljubljana — žerjav, TEKOL Maribor — pleskanje, GOSTOL Nova Gorica — stroj za površinsko utrjevanje. Dobavljeno opremo iz ČSSR smo prevzeli 8. septembra 1976 ob navzočnosti najvišjih predstavnikov dobaviteljev iz ČSSR.

Ob tej priložnosti je bila opravljena kvalitativna in kvantitativna preizkušnja naprav z namenom, da se ugotovi, ali daje linija zahtevano kvantiteto in razumljivo tudi kvaliteto, ki je bila zagotovljena v pogodbi. Ugotovljeno je bilo, kar smo že omenili, da so rezultati več kot zadovoljivi in sta bili s tem obe strani zadovoljni. Predstavniki ČSSR so se pozitivno izrazili o montažnih delih, ki so jih izvršili naši sodelavci.

Ob zaključku so bili vodeni tudi razgovori o nadaljnjem tehniškem sodelovanju med ŽR in IMPRO, Brno ter železarno PROSTEJOV, predvsem v tem smislu, da bi železarna PROSTEJOV pomagala plasirati našo odvečno kapaciteto listnatih vzmeti (okoli 2000 ton letno). IMPRO Brno, ki je projektantska organizacija, pa bi plasirala pri projektiranju novih objektov tudi naše stiskalnice.

Predstavniki ČSSR so na koncu predali za uspešno sodelovanje pri postavitvi linije posebne diplome naslednjim našim sodelavcem: Francu Gorniku, inž. Daniju Praprotniku, tov. Janezu Strahu, tov. Antonu Rusu in meni. Železarna Ravne pa je za dobro in pravočasno dobavo in predčasno izvršeno montažo dala posebno priznanje podjetju IMPRO Brno in vodji montažnega nadzora dipl. inž. Josefu Kocabu. Menim, da je bilo to sodelovanje s ČSSR zelo pozitivno in pričakujemo, da bo še naprej potekalo v obojestransko korist.

Vodja oddelka novogradenj inž. Jože Kert

Z ZASEDANJA DELAVSKEGA SVETA TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

Na zasedanju delavskega sveta TOZD metalurške proizvodnje dne 10. septembra 1976 so bili v okviru dnevnega reda, gradiva in razprave sprejeti naslednji sklepi in stališča:

— Na podlagi poročila o realizaciji sklepov 1/29-29 zasedanja z dne 19. 7. 1976 se ugotavlja, da so vsi sklepi realizirani, razen 5. sklepa, o katerem je delavski svet ponovno odločal na tem zasedanju.

— Na podlagi poročila o rezultatih poslovanja TOZD metalurške proizvodnje za I. polletje 1976 se ugotavlja, da so rezultati zadovoljivi, vendar je treba zaradi poostrenih tržno-ekonomskih razmer za II. polletje 1976 sprejeti dodatni akcijski program, da bo TOZD metalurške proizvodnje leto 1976 zaključila z nekaj stimulacije.

— Kot osrednjo točko dnevnega reda je delavski svet obravnaval

predlog akcijskega programa za izboljšanje rezultatov poslovanja TOZD metalurške proizvodnje v II. polletju 1976 in o enakem akcijskem programu delovne skupnosti skupnih služb ter o ukrepih direktorja TOZD metalurške proizvodnje, ki jih je že izdal za zagotovitev izvrševanja tega dodatnega akcijskega programa. Delavskemu svetu so bili posredovani podatki o proizvodnih rezultatih obratov oziroma TOZD metalurške proizvodnje za mesec julij in avgust 1976.

Sledila je daljša konstruktivna razprava o tem, kako v sedanjih zelo zaostrenih ekonomskih situaciji zagotoviti, da bi TOZD metalurške proizvodnje in tudi delovna organizacija železarnarne zaključili poslovno leto 1976 z nekaj ostankom dohodka. V razpravi je bila podana jasna podpora ukrepom direktorja TOZD metalurške proizvodnje, da morajo obrati in

Nova proizvodna linija za vzmeti

Pred desetimi leti, ko se je vzmetarna preselila iz stare mehanične v novo proizvodno halo, smo obdržali v glavnem obstoječo proizvodno opremo, ki v zadnjih letih zaradi nenehnih popravil in zastarelosti ne omogoča več moderne in uspešne proizvodnje. V letu 1974 je dobil oddelek za razvoj nalogo, da pregleda možnost modernjšega izdelovanja vzmeti ob istočasni povečani kapaciteti. Tehnično obdelavo tega predmeta je prevzel inž. Edo Pogorevc, ki je s sodelavci razvojnega oddelka in obratovodstva vzmetarne izdelal »investicijski program za razširitev proizvodnje v obratu vzmetarne«. Ta program predvideva povečavo za 6000 ton listnatih vzmeti na leto, tako da bi bila skupna kapaciteta 12.000 ton letno do leta 1980 in da bi hkrati izboljšali gospodarnost toplotne obdelave vzmeti.

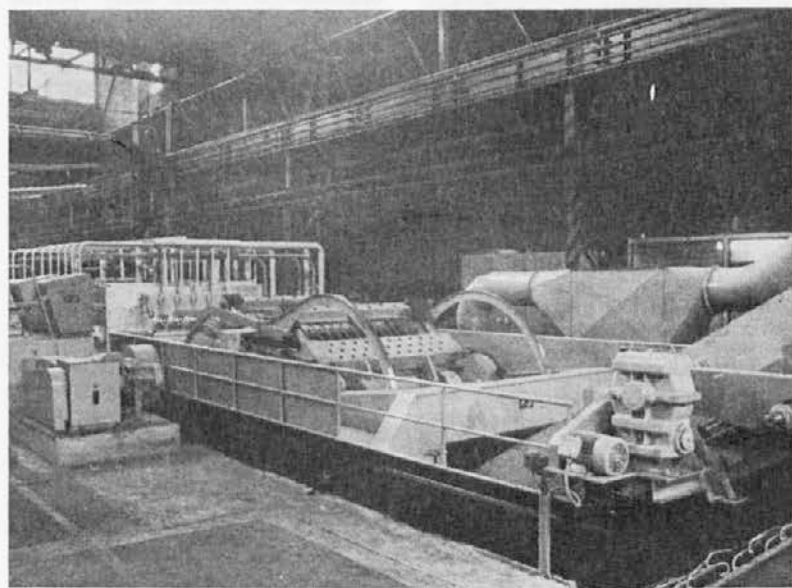
Skupina, ki je izdelovala tehnično dokumentacijo, se je odločila za kombinirano proizvodno linijo, ki bi bila sestavljena iz obstoječe opreme, nove domače opreme in iz ogrevne peči ter kalilnega avtomata, ki jo je projektirala inženirska organizacija IMPRO — Brno, izdelala železarna Prostejov, dobavila pa Škoda eksport iz ČSSR. Inozemski partner je držal pogodbene termine ter dobavil opremo do konca leta 1975.

Z montažo nismo mogli pričeti takoj, ker ni bilo mogoče dobiti potrebnih finančnih sredstev za prijavo celotne investicije. Grad-

beno dela je izvajalo podjetje »Koroški zidarji«. Z montažo opreme smo pričeli v začetku aprila t.l. Montažo so izvajali pod nadzorstvom strokovnjakov iz ČSSR naši električarji in strojniki ter ekipa Hidromontaže Maribor. Napustno peč je izdelalo domače podjetje CER iz Čačka.

Montaža centralnega dela linije je bila končana konec avgusta, ko je bil izvršen tudi preizkus delovanja in dosežena proizvodnja ogrevanja in kaljenja 6 listov na minuto, kar da letno proizvodnjo okoli 8000 ton, pogodbeno garancija za ogrevno peč in kalilni avtomat pa znaša okoli 5500 ton na leto. Rezultati so torej več kot zadovoljivi. Montažo so vodili tov. Gornik iz oddelka novogradenj, v celoti za posamezne stroje in naprave pa dipl. inž. Rus, tov. Strah, tov. Rus iz strojnega remonta ob velikem razumevanju in sodelovanju obratovodje inž. Praprotnika. Do pričetka prihodnjega leta pa bomo morali kompletirati celotno linijo, za kar nam izdelujejo mehanski obrati osem stiskalnic, transporterje in še drugo opremo za montažo vzmeti v vrednosti prek 10.000.000 din. Pričakujemo, da se bodo pri izdelavi te opreme potrudili ter jo izdelali v najkrajšem možnem času ter s tem pripomogli k hitrejši realizaciji dodatnih vzmeti, ki jih bomo pa morali tudi prodati, kar pa ni lahko.

Za dokončanje linije bosta odigrala veliko vlogo še podjetje CER Čačak, ki postavlja še štiri

Novi kalilni avtomat v vzmetarni

službe izdelati (oziroma so že izdelali) konkretne akcijske programe za znižanje izdatkov, izboljšanje izpene, izboljšati pravočasno in kvalitetno odpremo, zmanjšati zahteve in proizvodne stroške, intenzivno iskati dodatna naročila, lansirati optimalno in s proizvodnjo usklajeno tehnologijo, zaostri tehnološko in delovno disciplino ter zmanjšati število nadur na minimum. Poudarjeno je tudi bilo, da se morajo izvesti sestanki delovnih skupin, na katerih je treba delavce seznaniti z rezultati poslovanja TOZD metalurške proizvodnje in delovne organizacije železarn v I. polletju 1976, o akcijskem programu TOZD metalurške proizvodnje in obrata oziroma službe. Sestanki delovnih skupin se morajo voditi tako, da tudi delavci podajo svoje mnenje in predloge k akcijskim programom. Če so pripombe delavcev umestne in konstruktivne, jih je treba upoštevati. Izrecno je bilo poudarjeno, da je treba doseči, da bodo delavci akcijo za izboljšanje rezultata poslovanja sprejeli kot lastno. V razpravi je bilo opozorjeno, da akcija splošnega prizadevanja za izboljšanje rezultatov poslovanja ne bo dovolj uspešna, če ne bodo z vso prizadevanostjo sodelovali tudi delavci vzdrževalno-tehničnih služb in sektorjev. Posebej je bila poudarjena potreba oziroma zahteva o pravočasnem posredovanju informacij o finančnih rezultatih poslovanja kakor tudi o izvajanju programa o najbolj nujni nadomestitvi iztrošenih osnovnih sredstev. Podana je bila kritika, da je bil ta program že lani izdelan, a do sedaj zelo malo realiziran.

Po obširni razpravi o celotni problematiki, na podlagi predloga in podaje smernic je delavski svet sprejel naslednji sklep:

— V predlagani vsebini se sprejme predlog akcijskega programa TOZD metalurške proizvodnje za II. polletje 1976 kakor tudi ukrepi direktorja TOZD metalurške proizvodnje za izvajanje tega programa.

Vodstvo TOZD metalurške proizvodnje, predvsem pa obratovodje in vodje služb morajo **takoj izvesti razpravo na delovnih skupinah:** o rezultatih poslovanja obrata — službe, TOZD metalurške proizvodnje za I. polletje 1976 in delovne organizacije v I. polletju ter o akcijskem programu TOZD metalurške proizvodnje za II. polletje 1976, predvsem o akcijskem programu obrata oziroma službe ter o konkretnih smernicah o zagotovitvi izvajanja akcijskega programa obrata oziroma službe za dosego predvidenih rezultatov poslovanja TOZD metalurške proizvodnje v II. polletju 1976.

Komisijo za gospodarjenje se zadolžuje, da na podlagi mesečnih poročil vodstva TOZD in sektorja za gospodarjenje mesečno spremlja rezultate izvajanja akcijskega programa TOZD metalurške proizvodnje in delovne organizacije ter delavskemu svetu predlaga morebitne dodatne ukrepe.

DS soglašajo s predlogom akcijskega programa delovne skupnosti skupnih služb za II. polletje leta 1976 in zahteva od odgovornih delavcev DSSS, da delavskemu svetu TOZD metalurške proizvodnje mesečno dostavljajo poročila o izvajanju njihovega akcijskega programa.

— Odobri se dodelitev kredita OZD »Termit« Domžale v višini

1.300.000 din za postavitev silosa za livarske peske za potrebe železarn Ravne. Kredit se odobri petletno in po veljavni obrestni meri. Potrebna sredstva se previrmanirajo iz postavke zamenjave v načrtu naložb v osnovna sredstva za leto 1976.

— Potrjuje se prvotni sklep delavskega sveta, sprejet na I/29-29 zasedanju dne 19. 7. 1976, na podlagi katerega je bila delavcu Muharemu Muharemu ODVZETA LASTNOST DELAVCA zaradi ugotovljenih več hujših kršitev delovnih obveznosti. S tem se zavrne zahtevek za varstvo pravic, ki ga je imenovan delavec podal na navedeni sklep delavskega sveta. Prvotni sklep delavskega sveta se dopolnjuje s tem, da imenovanemu PRENEHA LASTNOST DELAVCA v TOZD metalurške proizvodnje železarn Ravne z 11. septembrom 1976.

— Na podlagi predloga komisije za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti z dne 2. 9. 1976 ter v skladu s 84. in 85. ter 4. členom samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD metalurške proizvodnje navedenim delavcem PRENEHA LASTNOST DELAVCA v TOZD metalurške proizvodnje železarn Ravne z zadnjim dnem dela, ker so hujše kršili delovne obveznosti: Antonu Velunšku, roj. 22. 9. 1945, valjar, s 17. julijem 1976, Albertu

Reberniku, roj. 18. 1. 1948, jeklar, s 25. julijem 1976 in Maksu Iskraču, roj. 11. 10. 1948, kovačnica, z 31. julijem 1976.

— V skladu z določili členov 84. in 85. dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD metalurške proizvodnje ter predlogom komisije za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti z dne 2. 9. 1976 se izreka vzgojni ukrep PRENEHANJE LASTNOSTI DELAVCA — POGOJNO za 6 mesecev delavcu Janku Ladiniku, roj. 3. 10. 1955, zaposlenem v jeklarni, ker je hujše kršil delovne obveznosti, s tem da je šestokrat neopravičeno izostajal z dela.

— Potrdi se opravljena odprodaja gradbenega materiala in manjše opreme, še uporabne za podrejene namene, ob porušitvi garderobe v jeklolivarni. Za ocenev in odprodajo se potrjuje predlog obratovodje jeklolivarne o imenovanju komisije v sestavi: Silvo Turk, predsednik, in člana Milan Tušek in Ivan Kos. Pri nakupu so imeli prednost delavci železarn Ravne.

Po opravljenem delu je komisija podala delavskemu svetu TOZD metalurške proizvodnje poročilo, na podlagi katerega je bilo ugotovljeno, da je bilo delo v redu opravljeno.

Franc Leskošek

ODLOČNA SPODBUDA ZK

S preišljenimi programi do novih delovnih mest

Polletni pregled gospodarjenja v občini je pokazal razen znanih negativnih rezultatov tudi zaskrbujoče nizko stopnjo zaposlovanja. Dodatno je pritegnilo pozornost v to smer dejstvo, da so se to jesen marsikateremu štipendistu, ki je uspešno končal šolanje, zaprla vrata do zaposlitve. Ker še niso tako zelo odmaknjene razprave o usmerjenem izobraževanju, za katerega smo načelno bili vsi, so asociacije nanje zakrožile ta problem.

Zato je občinski komite ZK Ravne odločno sprožil akcijo, da je treba te stvari raziskati in razčistiti. Enako stališče so zavzele druge občinske družbenopolitične organizacije, zlasti ZSM, saj so mladi pri tem najbolj prizadeti. Vključil se je tudi izvršni svet SO. 24. septembra je občinski komite ZK na to temo sklical razširjeno sejo sekretarjev ZK, ki so se je udeležili tudi predstavniki SO Ravne, družbenopolitičnih organizacij občine in zavoda za zaposlovanje.

Že znanim so se zdaj pridružili novi nerazveseljivi podatki. Tako npr. naša občina šteje nad 500 štipendistov, iskalcev zaposlitve pa ima na zavodu prijavljenih 243, kar je največ v koroški regiji. Nenadoma imamo mnogo preveč trgovskega kadra ter ekonomskih in komercialnih tehnikov, ne kaže pa rožnato niti mladim KV delavcem kovinske stroke.

Udeleženci seje so se vprašali, ali je bila torej naša dosedanja štipendijska politika stihijska, kratkoročna ali premalo planska? Realno je gotovo le, da bi ugotovljene potrebe po kadrih dale do-

bre napotke za usmerjeno izobraževanje, pametno štipendiranje pa je nedvomno lahko močan instrument kadrovske politike. Pri tem verjetno ne bo mogoče znortaj študijskega obdobja 3-4 let od danes na jutri menjati te politike.

Razumljivo je, da zaposlovanje ne more biti samo sebi namen. Gotovo je treba najprej poskrbeti za to, da bodo že zaposleni po OZD imeli delo. Vendar pa v naši občini že desetletja zadevamo ob problem, da struktura gospodarstva ne ustreza strukturi prebivalstva. Imamo težko industrijo in rudarstvo, torej predvsem moška delovna mesta, in zaposlitev žensk kljub tovarni hlačnih nogavic in načrtom z Lekom ostaja velik problem (železarna je z nad 1000 zaposlenimi ženami že precej naredila na tem področju).

Leta in leta smo se tega zavedali, v vse plane zmeraj napisali, a premalo naredili, da bi se stanje spremenilo. Jasno je namreč, da je mogoče priti do večjega števila delovnih mest le s smotrnimi večjimi investicijami, prav tako pa je jasno tudi, da bi morali tokrat zavestno investirati v lahko, predelovalno industrijo, ki bi dajala zaposlitev predvsem ženskam. Vendar nima vsa koroška regija pri zvezni gospodarski zbornici evidentiranega niti enega projekta, prav tako pa ni v naših srednjeročnih programih projektov, ki bi temeljito spremenili strukturo zaposlenih.

Menjati strukturo gospodarstva v prid lažji industriji je težavna in tudi ne hitro uresničljiva naloga. Brez združevanja sredstev to ne bo možno, brez

močne lastne udeležbe pri kateremkoli projektu pa tudi ne bomo mogli dobiti soinvestitorja zunaj občine. Ob vsem naštetem pa smo zdaj v obdobju družbenih gradenj, ki zahtevajo sredstva, a seveda ne dajejo novih delovnih mest (telovadnica, šola).

Na seji je bilo soglasno sklenjeno naslednje:

— treba je analizirati zaposlovanje po OZD v občini,

— treba je ugotoviti strukturo podeljenih štipendij,

— soočiti je treba planiranje kadrov pri nas z dejansko potrebo po njih,

— izdelati analizo petletnih razvojnih programov.

Analize bosta izdelala zavod za zaposlovanje in izvršni svet SO, rok pa je 20. oktober 1976.

M. K.

MLADI KRITIČNO O SVOJEM DELU

28. septembra je bila občinska konferenca ZSMS Ravne. Ker se je tako »prekrila« z datumom zaključka redakcije te številke, lahko tokrat poročamo le o podatkih iz referata sekretarja Milana Klemenca ter iz razgovora z mladinskimi funkcionarji teden dni pred konferenco.

V okviru občinske konference ZSMS Ravne delujejo naslednje področne konference:

— konferenca mladih v izobraževanju, ki združuje 11 osn. organizacij,

— konferenca mladih delavcev, ki združuje 29. osn. organizacij, in

— konferenca mladih iz krajevnih skupnosti s 14 osnovnimi organizacijami. Ob njih deluje sedem komisij.

Z delom svojih osn. organizacij mladi niso povsem zadovoljni, ker ni povsod take aktivnosti, kot bi jo želeli. Eden od vzrokov za nedelavnost je pomanjkanje finančnih sredstev, drugo pa profesor. Najbolj pereč problem je delo osn. organizacij v krajevnih skupnostih, ki ga bodo morali okrepiti. Tudi mladih članov ZK deluje pri mladini le 45 odstotkov.

Ena od prihodnjih nalog bo povečanje aktivnosti mladih v Črni, Javorju, Sentanelu in na Strojni ter sestava privlačnih programov za mlade s kmetiji. Prav tako bodo poživili dejavnost mladih v manjših delovnih organizacijah na Prevaljah.

Nadaljnji problem je razdrobljeno delovanje mladih po različnih društvih, kar gre na račun splošnega političnega delovanja. Za to bo poskrbel ustrezen koordinacijski organ pa tudi povečano usmerjeno idejnopolitično izobraževanje mladih. Dosti si obetajo od ustanovitve aktiva mladih komunistov, načrtujejo pa tudi problemske konference o zadevah, ki mlade najbolj tarejo npr. stanovanjska problematika, samoupravljanje na šolah, mladinski turizem, prestopništvo itn.

Kljub zelo kritični oceni lastnega dela v preteklem obdobju pa so le dosegli uspehe v organizacijskem in vsebinskem pogledu. Mladi se vključujejo v reševanje problemov, ki niso le mladinski, ampak družbeni. Z dobrimi lastnimi delom pa hkrati

AKCIJSKI PROGRAM V TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

- osebno kontrolirati peskovne mešanice,
- nadzirati izdelavo in sestavljanje form in jeder (predvsem zahtevnejših),
- dnevno v čistilnici pregledati svoje izdelke,
- čimveč kontaktirati z vodstvom čistilnice in po potrebi takoj ukrepati,
- od podrejenih zahtevati največjo možno tehnološko in delovno disciplino.

Poglobiti je treba sodelovanje med obratom in tehnološkim oddelkom.

Obrate, ki izkazujejo največje zaostanke, bodo reševali posebej. Priprava dela se mora maksimalno angažirati in skrbeti, da bodo posamezni agregati zasedeni in delovni nalogi pravočasno lansirani.

Kovačnica je v I. polletju poslovala dobro, julij in avgust pa sta bila slaba. Julija so imeli generalni remont 8 t manipulatorja, avgusta pa si še niso opomogli od prevelikega izpada v juliju. Čeprav analize glede naročil za naslednje mesece niso posebno obetavne, ostajajo pri prvotnem akcijskem programu. Če jim bo prodaja zagotovila naročila, se ne bojijo, da plana ne bi dosegli.

Zato so sprejeli naslednje ukrepe:

- povečati trend količinske proizvodnje,
- pridobiti manjkajoča naročila za proste kapacitete,
- zagotoviti pogoje dela po zahtevah tehnologije,
- izboljšati tehnološko in delovno disciplino.

Valjarna je svoj položaj temeljito analizirala. Na težki progii so imeli dovolj vložka, niso pa imeli plasmata za gredice niti prostora za ustvarjanje prekomernih zalog. Na srednji progii so najbolj zaostali za planom, na lahki pa so ga dosegli.

Analize so pokazale, da so proge dokaj dobro izkoristili in dosegali norme v realnih mejah. Na poslabšanje produktivnosti je torej vplival droben asortiment. Ob boljšem asortimentu naročil pričakujejo tudi boljše proizvodnjo.

Izmeček je prekomerno visok in je izraz nedoslednosti pri izvajanju del oziroma premajhnega nadzora. Zato se delovodje in predvaljarji ne smejo zanašati samo na medfazno ali celo le končno kontrolo. Samokontrola mora odigrati večjo vlogo.

Razen dokončnega izmečka je preveč tudi napak, ki jih je sicer možno popraviti, a s tem zavirajo proizvodnjo. Tudi tehnološki predpisi so čisto pomanjkljivi.

Z redom in disciplino niso zadovoljni. Posebno ostro nastopa-

jo proti predčasnemu zapuščanju dela. Neupravičene odsotnosti z dela ne nameravajo več plačevati, ker za ne-delo ni upravičeno plačilo.

Priprava dela je odgovorna za roke, obrat pa za izvajanje programov. Od novih naročil in odprave pomanjkljivosti, predvsem pa od zavzetega dela vseh zaposlenih se upajo še izvleči iz izgube.

Jeklovlek z rezultati proizvodnje v I. polletju ni zadovoljen. Povezuje jih z zasedenostjo z naročili ter z vrednostnim asortimentom, priznava pa tudi lastne

pomanjkljivosti. Zastavili so si naslednje naloge:

- doseči tonažno in vrednostno proizvodnjo,
 - proizvode dobavljati do rokov,
 - znižati izmeček ter povečati izplen,
 - bolj učinkovito nadzorovati proizvodnjo,
 - izboljšati sodelovanje priprave dela z obratom,
 - zmanjšati proizvodne stroške,
 - izboljšati disciplino (navzočnost na delovnem mestu) ter postaviti proizvodne normative na delovnih mestih, kjer jih še ni.
- Nasploh v vseh obratih prevladujeta odločnost doseči zastavljene cilje ter trezen optimizem.

-ar

NAŠA ANKETA:

DELAVEC IN KULTURA

V letošnjem letu poteka teden Komunističnega z geslom »Človek, delo, kultura«. Kolikokrat doslej smo se trudili, da bi v naši dolini kulturo, ki sicer zadnje čase nekoliko šepa, popestrili, ji odprli vrata v delovne organizacije! Žal smo večinoma ostali le pri besedi, dejanj pa je bilo bolj ma-

prilji vase in smo raje kar doma. Kam naj še danes gre delavec, ki dela na štiri izmene? Mi, ki delamo tak turnus, smo zelo prikradžani za kulturno udejstvovanje. Teško da bi karkoli znotraj naše tovarne organizirali v prid kulturi. Danes smo postali že preveč razvajeni. Prav prositi že moraš sodelavca, da gre vsaj enkrat na leto na sindikalni izlet. Mislim, da se lahko kar vsi danes vprašamo, kje so tisti časi, ko je tudi delavec šel v kino in si ogledal igro. So dosti več prepevali, bili bolj družabni, kar nam da misliti, da so se verjetno bolj spoznali na človeško kulturo kot mi danes.«

Janko Dežman, tajnik samoupravnih organov:

»Menim, da ne bi smeli govoriti o odnosu delavec — kultura, temveč o odnosu do kulture nasploh. Gre za to, da so delavci vsi, tudi tisti, ki ne delajo direktno v proizvodnji. Ustava in zakon o združenem delu nas v tak položaj vsaj enakopravno postavljata. Tako pojmovanje je tudi edino pravilno in kulturno, obenem koristno za položaj delovnega človeka v samoupravni družbi. Predvsem nam manjka bolj organiziranih oblik kulturne zabave na bolj kvalitetnem nivoju. Namreč pojavlja se zmotno mišljenje, da

je kultura samo resnejše področje udejstvovanja. Žal je danes zabava in sprostitve, ki je človeku skoraj tako potrebna in pomembna kot delo in druge človeške aktivnosti, na precej nizki ravni. Sicer pa mislim, da smo na vseh področjih kulture daleč zaostali za tehnično-tehnološkim razvojem tako imenovane baze. Na nekaterih področjih celo stagniramo. Tu imam v mislih predvsem odtujenost človeka.

Da bi lahko ta stari, a še vedno pereči problem vsaj delno izboljšali, bi v železarni potrebovali poklicnega kulturnega animatorja, ki bi usklajeval in usmerjal delo komisij za kulturo pri družbenopolitičnih organizacijah, dajal pomoč delegacijam kulturne skupnosti in podobno. Moram pa reči, da pomembnosti tega vprašanja ne posvečamo dovolj pozornosti oziroma reševanje odlagamo. To je spet odraz splošnega interesa do kulture, medtem ko imamo do telesne kulture mnogo več razumevanja.

Sigurno smo področje kulture doslej zanemarjali. Eden izmed dokazov za to je finančna situacija določenih kulturnih ustanov. Sprožiti bi morali najširšo družbeno akcijo, da bi stanje krenilo na bolje. Akcija pa seveda ne sme biti kampanjska in trenutna, temveč trajna. Pri tem pa morajo svojo pomembno vlogo odigrati organizirane družbene sile, zlasti ZK, SZDL in sindikat.«

Majda Pliberšek, brusilka, obrat industrijskih nožev:

»Naša delovna organizacija je po strukturi precej mlada. Pri industrijskih nožih mladi prevladujemo. Kljub temu vse do sedaj nismo znali organizirati nekaj, kar bi koristilo vsem nam na področju kulture. Ze s kulturo na delovnem mestu ne moremo biti zadovoljni. Mladi vse prevečkrat pozabljamo, da je kultura tudi v obnašanju, govorjenju itn. Moti

Ivan Ivartnik

lo. Večkrat je bilo rečeno, da bo poslej čisto drugače. Rečemo lahko, da do tega »drugače« do danes še ni prišlo. Pa prepustimo besedo našim delavcem, ki so tokrat v naši rubriki spregovorili o kulturi nasploh.

Ivan Ivartnik, mojster v topilnici II.:

»Res je, da imajo na Ravnah precej kulturnih ustanov, ki pa jih žal vse premalo izkoriščajo. Takšnih ustanov na Prevaljah ni. Večkrat sem tudi opazil, da na Prevaljah ljudje raje gredo v gostilno, kot pa si ogledat dober film ali dobro dramsko delo. Zakaj je tako? Menim, da je kriva samo slaba dvorana, ki se ne more imenovati »kulturna«. Če bi na Prevaljah in tudi na Ravnah imeli lepo, veliko kulturno dvorano z dobrim odrom, sem prepričan, da bi tudi mi v Mežiški dolini lahko večkrat gledali dobre igre. Tako pa smo prepuščeni sami sebi. Prav zaradi tega smo se za-

Janko Dežman

Majda Pliberšek

me tudi, da vsa ta leta nismo zmogli niti enkrat znotraj tovarne organizirati kulturne dejavnosti. Toliko naših sodelavcev slika, riše in podobno. Zakaj ti ljudje ne bi razstavljali svojih del v tovarni? Kdo bo rekel: za tako razstavo je namenjen likovni salon. Res je na Ravnah likovni salon, za katerega pa dosti delavcev železarni niti ne ve, kje je. Danes smo že prišli tako daleč, da moraš koga prav peljati v kul-

stremijo k povezovanju družbenopolitičnih organizacij v skupnem reševanju družbenih vprašanj, ki so danes v ospredju. To bo prispevalo k večji integriranosti naprednih socialističnih sil in s tem družbe kot celote. Mladi se bodo za take odnose nenehno zavzemali.

turno ustanovo, če hočeš, da bo kaj videl. Predvsem pa sem mnenja, da bo nujno potrebno nekaj le premakniti na področju kulture nasploh, saj obstaja bojazen, da se ji bodo ljudje preveč odtujili. Mislim, da bomo prav mladi morali biti prvi, ki bomo dajali drugim vzpodbudo.»

Vojko Rozman, mehanik:

»Že pred leti, ko smo v železarni dobili novo jedilnico z drugimi prostori, sem mislil, da bomo

Vojko Rozman

lahko tudi v njej večkrat videli kako razstavo domačih ustvarjalcev. Žal razen nekaj začetkov do tega ni prišlo. Mogoče nekateri mislijo, da so s tem, če se v teh prostorih prodajajo knjige, ki so večkrat dosti dražje kot zunaj, že opravili veliko kulturno delo. Naši samouki poleg težkega dela še zmeraj najdejo čas in gredo v naravo ali nazaj med tovarniške zidove z namenom, da bi jih upodobili. Kolikor mi je znano, nekatera podjetja večkrat prirejajo razstave slik in fotografij. Tudi se zgodi, da povabijo gledališče itn. Menim, da bi nekaj podobnega lahko organizirali tudi v naši tovarni. Zakaj tako mislim? Veliko nas je, ki prihajamo na delo iz drugih krajev. Prav zaradi tega smo večkrat prikrajšani za stvari, ki so bile plačane tudi iz naših sredstev. Nedvomno pa me moti najbolj to, da so se v drugih krajih ob mesecu kulture, v katerem je bilo na pretek predstav, ljudje rinili, da so dobili vstopnice za

predstavo. Kolikor pa mi je znano, so jih morali naši sindikalisti v železarni vrniti, ker baje ni bilo zainteresiranosti za ogled. Vprašam se, katere delavce so le vprašali takrat? V bodoče bodo morali bolj informirati delavce o pomembnih kulturnih prireditvah.»

Jože Kos, vulkanizer:

»Kulturni objekti so na Ravnah v poprečju zgrajeni, žal pa vse prevečkrat bolj samevajo. Mislim, da se danes lahko upravičeno vprašamo, zakaj delavce ne hodi tja. Čisto res je, da tisti, ki nekaj imajo, tega ne izkoristijo. So pa še tudi ljudje, ki z velikim veseljem obiskujejo naše kulturne ustanove. Menim, da smo delavci v železarni premalo obveščeni o raznih kulturnih prireditvah. Večkrat sem s plakata prebral o razstavi, ki pa je žal že bila mimo. Sicer pa sem mnenja, da kultura in čistoča morata iti skupaj. To pa je žal za nekatere pretežno breme. Malo mar jim je za okoliš, v katerem živijo in delajo. Vse preradi se spozabljajo, da s takim počtetjem škodijo sebi in vsem nam v železarni. Zakaj se ljudje ne zavedamo, da je čistoča precej velik pojem človeške kulture nasploh? Da je človek kulturno vzgojen, menim, da mora s tem začeti že v otroških letih. Kar se pa tiče kulturnih prireditev znotraj naše tovarne, bo verjetno bolj težko kaj organizirati, saj ljudje zmeraj že komaj čakajo, da končajo svoj delovni dan. Druga resnica pa je tudi, da se danes precej delavcev izobražuje še dodatno po delu, kar je tudi velik prispevek naši kulturi.»

Franc Podmeninšek, brusilec:

»Zmeraj sem bil mnenja, da se lahko vsak človek, seveda če ima voljo, ukvarja s kulturo. Še posebno danes, ko je pri nas v Mežiški dolini kultura že na tako visokem nivoju, da ni bojazni, da ne bi bilo za vsakega nekaj. Dostikrat sem se že vprašal, zakaj so ljudje v Mežiški dolini tako odmaknjeni od kulture. Dobra dramska dela in glasbene prireditve so zmeraj klavarno obiskane. Samo na Ravnah, kjer imamo

več kulturnih ustanov kot vsa Mežiška dolina skupaj, kljub temu precej zaostajamo za drugimi kraji, kar se tiče obiskovanja predstav.

Kaj je še storiti kulturnikom, da bodo privabljali ljudi k predstavam? Mislim, da bo zelo težko še ustreči kateremu koli, saj smo postali že preveč razvajeni. Sicer pa si končno moramo pogledati v oči tudi glede človeške kulture nasploh. Mene zelo moti obnašanje in govorjenje nekaterih delavcev v železarni. Zakaj so ljudje postali taki? Kako so se lahko spremenili čez noč? Danes je kruh, ki je vseskozi veljal za najbolj pomembno jed, postal nogometna žoga. Večkrat vidim pri malici, kako mladi sodelavci mečejo kruh po tleh, če pa že tam leži, ga brcajo. Ali ga nismo, vsaj mi starejši, že dovolj stradali med

Franc Podmeninšek

vojnama? Mladi, ki tega niso občutili, pa danes z njim tako grdo ravnajo. Tu, prav tu, menim, se vidi človeška kultura nasploh. Vse lahko storimo, da bodo kulturne predstave tudi vsak dan. Če pa ne bomo najprej že pri sebi razčistili o kulturi, je tudi to prizadevanje zastonj.»

F. Rotar

SINDIKALNE VESTI

Predsedniki osnovnih organizacij sindikata Železarne Ravne, zbrani na skupnem sestanku dne 17. septembra 1976, smo se odločili, da prizadetemu prebivalstvu na potresnem področju v Posočju namenimo enomesečno članarino, ki v skladu s sklepom republiškega sveta sindikatov ostane osnovnim organizacijam. Višina teh sredstev je 65.000 din in so že nakazana na zbirni račun.

Dogovorili smo se tudi o drugih oblikah pomoči, predvsem iz sredstev, ki jih namenjamo za izletništvo, šport in rekreacijo. Do sedaj sta dve osnovni organizaciji sklenili, da nakažeta še dodatna sredstva v višini 2600 din. Do izida te številke pa računamo, da bodo osnovnima organizacijama tehničnega razvoja in kontrole kakovosti sledile še druge sindikalne organizacije v železarni.

Na tem sestanku smo se tudi dogovorili, da pozivamo vse osnovne organizacije sindikata v občini Ravne, prek medobčinskega sindikalnega sveta pa vse druge osnovne organizacije sindikata koroške regije, da nam sledijo. Prav tako apeliramo na višja sindikalna vodstva, da storijo enako in svoj delež članarine namenijo za hitrejšo odpravo posledic potresa.

Na tej seji je bila podana zahteva, da se javnost objektivno obvešča o pomoči, ki so jo ravenski železarji že dali za odpravo posledic potresa v Posočju meseca maja, in to 400.000 din takoj po potresu, v dogovoru s občinskimi štabom v Tolminu pa namesto enodnevnega dela 110 ton betonskega železa.

T. P.

VAJE TERITORIALNIH ENOT:

VISOKA STOPNJA PRIPRAVLJENOSTI

V navzočnosti generalpolkovnika Rudolfa Hribernika-Svaruna so potekale večdnevne vaje teritorialnih enot zasavskih občin in občine Ravne blizu tabora »II. grupe partizanskih odredov«. Naloga vaj je bila, da se po večdnevni pouku praktično na terenu preveri taktična uvečbanost in usposobljenost enot ter da se na podlagi izkušenj določijo smernice za nadaljnje delo.

Prikazana vaja je uspela, saj so pripadniki teritorialnih enot vestno in disciplinirano opravili zadane naloge. Enote so pokazale dobro kondicijo ter obvladovanje orožja na težkem ozemlju.

V razgovoru s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in organov ljudske obrambe je generalpolkovnik Hribernik poudaril, da so programi takšnih vaj dobro zastavljeni. Šolanje enot teritorialne obrambe ima svoje posebnosti. Njeni pripadniki so že odslužili JLA, to šolanje pa predstavlja njihovo kontinuirano usposabljanje. Na tej in podobnih vajah smo dosegli visoko stopnjo mobilne pripravljenosti enot, poveljstev in štabov. Sedanje izkušnje pa so solidna podlaga za nadaljnje delo.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se zanimali za način življenja in delo enot na takšnem taborjenju. Povedano jim je bilo, da je oboje prilagojeno vojaškemu načinu življenja, da pa bodo oblike vaj še izpopolnjene, tako da bodo čimbolj ustrezale dejanskim nalogam posameznih enot ter splošnemu konceptu SLO.

V vsaki enoti so bili oblikovani aktivni ZK, na sestankih so bili pripadniki vsak dan seznanjeni z dogajanjem doma in po svetu. Dostopna so bila vsa sredstva javnega obveščanja, ob tabornem ognju pa so se srečali s prvoborci.

Člani ZK po enotah so dajali pobudo za čim uspešnejši pouk in čim boljše medsebojne odnose. Svojo solidarnost so pripadniki enot pokazali s tem, da so zbrali 15.000 din za prebivalce Posočja. Na koncu so bila enotam podeljena priznanja in pohvale.

Svetislav Nikolić

O MOŠKIH

Moški so kot zobje: dolgo traja, preden jih dobiš, ko jih imaš, včasih bolijo ko pa jih ni več, zapustijo praznino.

Françoise Rosay

Ženska brez želja ni ženska. Moški, ki ne izpolnjuje nobene želje, ni moški.

Gisela Schlütter

Pametno dekle se poroči s fantom, ki je odslužil vojake. Vojak zma čistiti, krpati, postiljati, dati prvo pomoč, zadovoljen je z malo žepnine in malo prostega časa, ukaze pa izpolnjuje brez ugovorov.

Peter Sellers

Jože Kos

Problematika mladih delavcev v občini Ravne

Neprijetne posledice gospodarskih težav, ki smo vanje zabredli v letu 1975, se v zadnjem času pojavljajo in v določenem smislu predstavljajo nevaren koren problemov zlasti med mladimi delavci. Moramo se zavedati kritičnosti trenutnega položaja, še posebej v naši občini. Vsem nam, mladim delavcem, je zelo jasno, da se brez iskanja novih poti stabilizacija gospodarstva v bližnji prihodnosti ne bo kaj prida izkazala.

Res je, da se kriza pojavlja tudi v mnogih drugih državah Evrope in sveta, vendar smo prav zaradi tega dolžni poskrbeti za vse možne stabilizacijske ukrepe ter uvesti tudi tiste, ki smo zanje bili do sedaj prepričani, da jih ne zmoremo. Nesorazmerna rast cen posameznih proizvodov na tržišču in osebnih ter skupnih prejemkov je v veliki meri vplivala na današnje stanje. Nenadoma se je v skladiščih zlasti večjih delovnih organizacij pojavila natrpanost določenih proizvodov. Glede na prenatrpanost tržišča z gotovimi izdelki se je morala proizvodnja nujno zmanjšati ali pa se vsaj preusmeriti k bolj donosnim artiklom.

S preusmerjanjem proizvodnega programa imamo žal pri nas bolj malo izkušenj, zelo šibak pa je tudi vpliv novatorstva, vsaj v tistih delovnih organizacijah, ki trenutno ostajajo brez naročil in torej brez dela. V večini delovnih organizacij, ki močno čutijo nastale gospodarske težave, pa so tudi prišli do zaključka, da veliko število zaposlenih poslabšuje trenutno stanje, prav tako pa v večini teh delovnih organizacij že resno razmišljajo, kako bi zmanjšali število zaposlenih.

Kam vodijo takšne metode, se vsi krepko zavedamo in logično je, da se bo situacija v tem primeru trenutno občutno izboljšala, vendar nam mora hkrati biti popolnoma jasno, da je to le začasna rešitev, saj se bo v kratkem pojavil nov, morda še bolj boleč problem, imenovan — brezposelnost.

Priznati moramo, da je že letos ob zaključku šolskega leta ostalo nemalo maturantov in dijakov z uspešno zaključeno strokovno šolo pred vrati delovnih organizacij, ki so jih štipendirale in ki so v njih pričakovali svoji izobrazbi primerno delovno mesto. Sedanje stanje se do junija naslednje leto ne bo bistveno spremenilo, zato je logično, da se bo torej čez eno leto pred vrati ustavilo ravno toliko, če ne še več mladih ljudi s končano srednjo ali poklicno šolo.

Mladi smo lahko upravičeno prizadeti zaradi nastalega stanja, še posebej zato, ker pred vrati delovnih organizacij, ki so blokirale sprejem nove delovne sile, stojijo predvsem mladi ljudje, in to tisti ljudje,

ki smo jih še včeraj srečavali v aktivnostih socialistične mladine, in tisti ljudje, ki smo jim v raznih izobraževalnih oblikah uspeli dokazati bistvo razvoja socialističnega samoupravnega sistema.

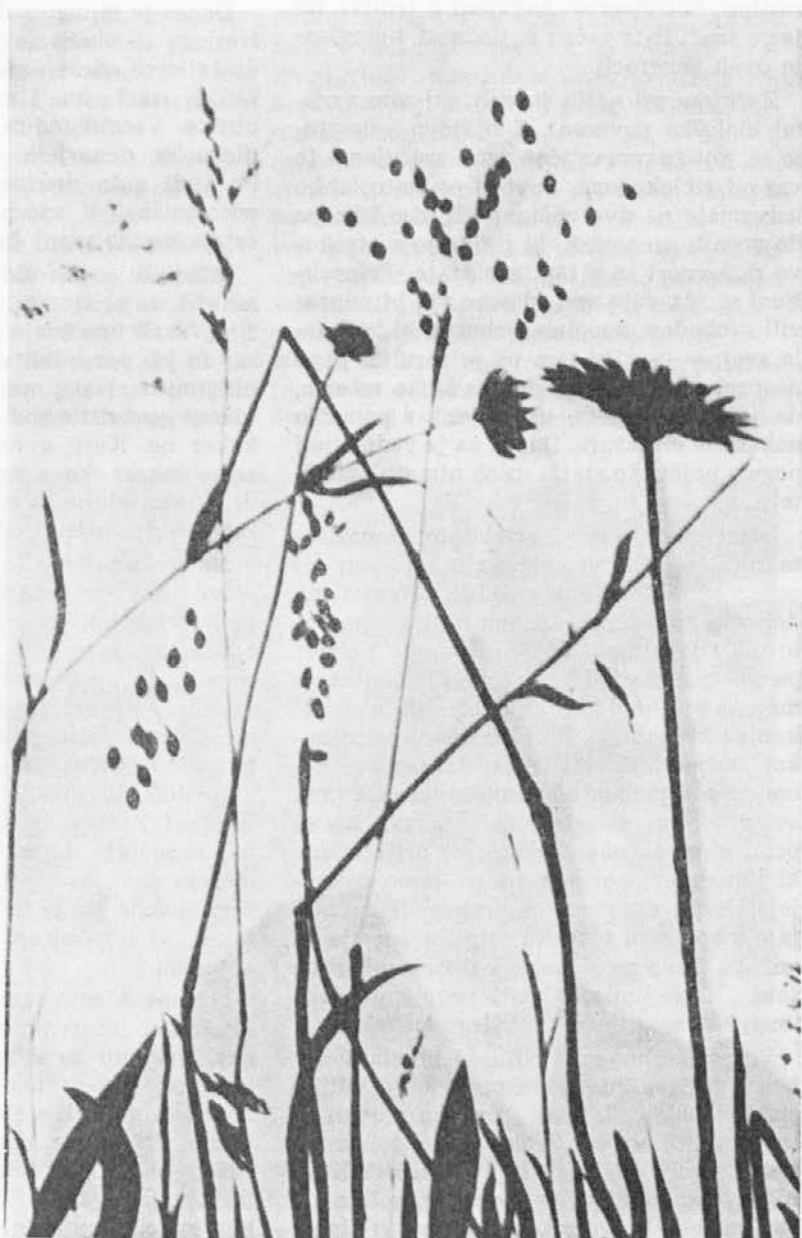
Mar ne bodo ravno ti ljudje, razočarani nad razvojem zadnjih gospodarskih dogodkov, postali v prihodnje družbi veliko breme? Mar ne bo vse večje število ljudi brez zaposlitve še poslabšalo trenutnega gospodarskega stanja? Ne maram biti pesimist, vendar želim resnici odkrito pogledati v oči.

Na prvi pogled sicer kaže, da se tem problemom ne bo mogoče izogniti in prav zato bomo morali sprejeti dejstva takšna, kot so, ter se z njimi odkrito spoprijeti na

vseh področjih. Predvsem ugotavljam, da na področju občine Ravne dela precej »uvožene« delovne sile. S tem ne mislim samo ljudi, temveč tudi vse tiste delovne organizacije, ki imajo sedež v drugih občinah, pri nas pa opravljajo samo določene usluge.

Logično je, da sami ne moremo vplivati na izboljšanje kupno prodajnih procesov, v katerih bi uspešneje plasirali nakopičene lastne proizvode na široko tržišče, prav tako pa imamo v občini delovne organizacije, ki zaradi specifičnosti in tradicije dela in kvalitete ne morejo v doglednem času preusmeriti proizvodnje na tista področja, ki bi kazala ugodnejše prodajne in s tem tudi celotne gospodarske rezultate. Torej je treba nujno iskati rešitve drugje, in to tam, kjer trenutno obstajajo.

Treba bo torej raziskati možnosti, da vsa tista dela, za katera sedaj drago plačujemo tuje usluge, opravimo sami, kolikor

Jesen je tu

pa tudi to ne bi bilo dovolj, bomo morali poiskati možnosti zaposlitve naše mladine v tistih delovnih organizacijah, ki sedaj iščejo v glavnem delovno silo iz drugih republik, s čimer bomo zmanjšali tudi fluktuacijo delovne sile.

Prav gotovo bomo morali k temu pristopiti čimprej. Čeprav ne bomo vplivali na rešitev krizne situacije drugje, bomo pa zagotovo zagotovili delovna mesta tistim mladim kadrom, katerih starši nadaljujejo dolgoletno tradicijo proizvodnje v svoji občini. Ob nakazanih problemih bomo seveda morali za nekaj časa pozabiti tudi na to, koliko naših ljudi je zaposlenih v tujini in zlasti posvetiti več pozornosti tistim, ki so ostali doma.

AVTORITETA MLADIH

Ni daleč čas, ko so se mladi staršem obračali še z »vi«, ko je bila njihova beseda zakon. Naše babice se pogosto spominjajo teh časov »čvrste roke«, ko so starejši pri mladih uživali »pravo avtoriteto«. No, stvari pa so se danes obrnile na glavo. To, kar je za mlade bilo pred nedavnim avtoriteta, kateri se je moralo verjeti in uklanjati brez razmišljenja, danes ni več. Z mladimi se je nekaj zgodilo, pa tudi z odraslimi. Sociologi so nagnjeni k trditvi, da je po sredi tista večna nesložnost, nesoglasje dveh generacij.

Začnimo pri naših starših, saj smo z njimi biološko povezani. Z njihovo avtoriteto se, kot se romantično reče, srečujemo že vse od zibleke sem. Seveda pa le-to lahko ustvarjajo na dva načina: od prve šibe pa do večnih prepovedi, ki prodrejo v otrokovo duševnost in s tam zasidrajo. Pripravljeni so, da dajo vse od sebe, da bi napravili svobodno, popolno osebnost, ki bo imela svoj — jaz. Pri tem pa je rezultat prav nasproten. V prvem primeru lahko rečemo, da je to avtoriteta, ustvarjena s pomočjo nekakšne diktature. Danes pa je vedno bolj pogost pojav, ko starši sploh nimajo avtoritete.

Starši morajo imeti avtoriteto, ampak le-ta ne sme biti ustvarjena s strahom ali celo s silo. Morajo nas voditi, privajati na delovne navade, da ločimo od slabega dobro. To je njihova glavna naloga. Vendar pa pri tem morajo seveda imeti občutek za mejo, ko njihovi nasveti prehajajo v »mečkanje« karakterja. Morajo nam pustiti nekaj svobodnega mišljenja, da sami prideemo do zaključkov o važnih stvareh. Pravo avtoriteto pa dosežejo šele takrat, ko se proti nam obnašajo kot proti prijateljem, ki jim dajejo nasvete, ne pa samo ukazujejo. Kajti zapovedi in prepovedi ustvarjajo v mladem človeku samo nasprotja in odpore. Tega pa si starši kot tudi mladi ne žele. Starši morajo ločiti vzgojo od tako imenovane »dresure« mladega človeka.

Poznamo mnogo mladih, ki jih starši dobesedno prisilijo, da se proti svoji volji s čim ukvarjajo. Učinek je ravno nasproten in konflikti so tu. Težko je to popraviti. Danes se na mladih takoj opazi, kakšni so njihovi starši, kako se razumejo, koliko časa jim le-ti posvečajo in kakšne vrednote

Ob vsem ne smemo pozabiti, da s skrajno zaostrenimi stabilizacijskimi ukrepi iz dneva v dan zmanjšujemo možnosti normalnega življenja in dela mnogim delavcem, saj se nam že odpirajo nova žarišča delavske problematike, predvsem pereč pa je zadnje čase stanovanjski problem, ki je zlasti prizadel mlade družinske celice iz vrst delavske mladine.

Zavedam se, da sem v svojem razmišljanju načel dokaj občutljivo temo, vendar menim, da se bo prav na podlagi teh ugotovitev začela vsestranska in množična akcija na celotnem področju nakazane problematike.

Stane Bodner

jim vcepljajo. Zato pa vzgoja niti za trenutek ne sme biti polovična ali enostranska. Mnogo je takih, ki že zdavnaj niso več mladinci, pa se še drže za mamino krilo, kot se to imenuje, ker je njihova avtoriteta že od otroških let dušila njihov lastni jaz. Kako se bo tak človek znašel v življenju? Trpel bo. Ni treba ugibati. No, pa pustimo te prepovedi, ki se vse prej izrodijo v negativne kot pozitivne.

Danes je mnogo bolj pogost pojav nekaj tretjega — starši se ne zanimajo za mladostnikovo odraščanje. Ne zato, ker bi današnji starši imeli manj čustev za svoje otroke. Vsemu temu je kriva ta nesrečna dirka za denarjem, boljšim standardom. Pa tudi naša družba postaja vedno bolj potrošniška. V vsesplošni bitki za denar ostaja vedno manj časa za družino.

Mladi se redko vidijo s starši, med njimi ni tiste pristnosti, ki je značilna za družino. Vsak ima svoje probleme, a nima časa, da jih porazdeli z drugimi, tudi z najbližjimi ne. Kako moremo potem v taki situaciji govoriti o rodiljski avtoriteti? Nikakor ne. Kajti avtoriteta se lahko gradi samo takrat, ko v družbi obstaja urejena družinska klima in ko med starši in otroci zares živijo pristni odnosi.

Na srečo pri nas to še ni tako močno izraženo kot npr. v Ameriki, skratka na zahodu. Dobiček je postal njihovo sodobno božanstvo, kateremu je treba slepo služiti, ampak, da ne bi nadaljevale te poti tudi naslednje generacije, je treba skrbno izplnirati in določiti njihovo življenjsko pot. Ni potem slučaj, ko se mladi upirajo taki avtoriteti, ki jim želi vsaditi svoj sistem vrednot. Zato je vse več tistih, ki zelo zgodaj zapuščajo domove, da bi pokazali, da morejo sami zrežirati svoje lastno življenje. Seveda pa je tudi med mladimi dosti takih, ki imponirajo sovrstnikom s svojo avtoriteto.

Od nas mladih samih je odvisno, kakšno družbo si izberemo in kdo bo vplival na nas. Nekomu bo avtoriteta prijatelj, ki je vse prej kot primer vzornosti. Takrat se navadno govori o slabi družbi in slabem vplivu. Nekomu drugemu bo avtoriteta vzoren mladinec, delavec, ki ga zanima literatura, šport itd. Takih pa je danes žal kar malo. Vendar niso dovolj samo enaki

interesi. V to osebo, mladince moramo imeti brezmejno zaupanje. Mora biti zares iskren. Šele takrat lahko govorimo o pozitivni avtoriteti.

Resnici na ljubo, avtoriteta se res ne pridobi s silo, pretnjo, ampak pride iz moči prepričanja, potrditve na delu. Avtoriteta ne sme nikoli biti sama sebi namen, ampak mora biti usmerjena v to, da iz vsakega posameznika napravi samostojno in samozavestno osebnost.

Pravo avtoriteto se doseže šele takrat, ko odrasli s svojimi postopki pokažejo, da svoje mladostnike vidijo kot osebnost, ki imajo svoj lastni — jaz. Vendar to ni mogoče napraviti kar čez noč. Verjetno naša, pa še naslednja generacija tega ne bosta dočakali, a prepričana sem, kakor tudi drugi mladi, da se bo to kmalu zgodilo.

Vida Gregor

ČETRTIČ — BEGUNJE

V Begunjah na Gorenjskem je bilo 11. septembra IV. tradicionalno srečanje borcev in mladincev Slovenskih železarn. Organizirale so ga skupno delovne organizacije, ki so združene v skupnost Slovenskih železarn.

V Begunjah smo si najprej ogledali nekdanje zloglasne zapore, ki so danes preurejeni v muzej. Tu je med NOB bilo zaprtih dvanajst tisoč ljudi, med njimi veliko otrok, žena in mladine. Nad štiristo ljudi so Nemci pobili, veliko več pa odpeljali v druge zapore in koncentracijska taborišča. Ogled tega muzeja je prav vse pretresel.

Sledil je kulturni program in govor direktorja Slovenskih železarn Gregorja Klančnika. V njem je poudaril med drugim pomen slovenskih železarn za našo industrijo in opozoril na nehumano početje avstrijske vlade proti našim narodnostnim manjšinam na Koroškem. Z zborovanja je bilo poslano protestno pismo avstrijskemu generalnemu konzulu v Ljubljani, v katerem je bil izražen oster protest proti ravnanju avstrijske vlade.

Po kulturnem programu, ki je bil zares pester, je sledilo športno srečanje borcev in kasneje zabava s plesom. Domov smo se vrnili zvečer in ni nam bilo žal dolge poti. Vez med nami se je še bolj okrepila.

Srečko Felkar

Žarko Petan

BESEDE

BESEDA

Tudi častna beseda je navsezadnje samo beseda.

BOJ MNENJ

Mnenja se krešejo toliko časa, dokler se ne vname grmada, na kateri zažgejo vse tiste, ki imajo drugačno mnenje.

ČLOVEK

— je opica s kompleksom večvrednosti.

HUMANIZEM

Nehumano je s humanizmom služiti denar.

Delo občinske konference klubov OZN Ravne v šolskem letu 1975-76

V okviru občinske konference klubov OZN Ravne je v začetku šolskega leta 1975/76 delalo 6 klubov: štirje iz osnovnih šol (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne) ter klub OZN ŠC Ravne in Gimnazija Ravne. Že oktobra pa smo v našo OK vključili še klub OZN iz OŠ Dravograd, letos junija pa še OZN OŠ Podvelka, tako da OK Ravne sedaj združuje 8 klubov. Za kratek čas smo uspeli ustanoviti klub OZN tudi v OO ZSMS Reka, vendar je delo tam kmalu zamrlo. Lastno občinsko konferenco smo ustanovili leto dni prej na predlog gimnazijskega kluba, saj smo pod okriljem OK Velenje bolj težko delali. Vedno nam je primanjkovalo gradiva, pa tudi na sestankih smo se morali predaleč voziti.

Prva večja akcija, ki smo jo opravili v preteklem šolskem letu, je bila organizacija izleta za najprizadenejše člane klubov OZN iz vse Mežiške doline. Na izlet smo šli 25. oktobra 1975 v Vinico ob Kolpi, kjer smo se udeležili še shoda članov klubov OZN iz vse Slovenije. Prisostvovali smo proslavi, ki so jo pripravili učenci OŠ Vinica. Na proslavi sta med drugim govorila tudi tov. Vida Tomšičeva in tov. Matjaž Kos iz Republiške konference OZN Slovenije.

Od 7. do 9. novembra 1975 smo se štiri članice gimnazijskega kluba OZN udeležile seminarja v Moravcih, ki ga je pripravila RK-K-OZN Slovenije. O vseh predavanjih: grupni dinamiki in metodiki dela v klubih OZN, vlogi vojaških blokov, politiki neutrženosti in združenih narodih, vlogi cerkve, madžarski narodni manjšini v Jugoslaviji in o ameriški obveščevalni službi CIA smo pripravili referate ter tako seznanili z njimi še druge člane klubov OZN na gimnaziji in ŠC.

Marca smo v prevaljski kinodvorani organizirali kviz. Za kulturni program so poskrbeli učenci sodelujočih šol, na pomoč pa so nam priskočili še mladinci ter otroški pevski zbor iz Reke. Za sodelovanje na regionalnem kvizu so se potegovale štiri ekipe iz osnovnih šol (Prevalje, Ravne, Dravograd in Podvelka) ter dve srednješolski ekipi. Na teme: delavsko gibanje v letih 1918—1941, OZN, manjšinska problematika, sta se najbolje pripravili ekipa OŠ Dravograd in ekipa Gimnazije Ravne. Aprila sta nas obe ekipe uspešno zastopali v Celju. Gimnazijcem je le za las ušlo sodelovanje na republiškem kvizu — z enim nepravilnim odgovorom so pristali na tretjem mestu.

Od 26. do 28. marca sta se dve članici kluba udeležili seminarja v Piranu. Poslušali sta predavanja: idejna vzgoja in izobraževanje, mednarodni odnosi mladine in mednarodna mladinska gibanja, Portugalska in osvobajanje njenih kolonij, manjšinska problematika in vodenje sestankov. Poudarek seminarja je bil na skupinskem delu, kjer so udeleženci obravnavali probleme financiranja, prostorske stiske, probleme tiska in propagande, kadrovske probleme in podobno. Temu delu so posvetili dopoldanske ure.

12. junija smo na OŠ Ravne organizirali enodnevni seminar. Dr. Hiasat nam je predaval o Jordaniji in problemih Bližnjega vzhoda, tov. Karel Lipič z RK-K-OZN Slovenije o OZN in delu klubov OZN Slovenije, tov. Boris Florjančič o informbiroju, tov. Alojz Krivograd pa o religiji.

Poleg teh večjih akcij smo v jeseni tudi prodajali značke klubov OZN Slovenije, pozimi in spomladi pa čestitke ob novem letu in dnevu žena.

Junija smo izvolili nove člane predsedstva, sekretariata in dveh komisij, da bomo lahko v novem šolskem letu hitro začeli delati. Izvolili smo tudi delegate za predsedstvo in komisije OK ZSMS Ravne,

kajti drugo leto bomo tudi uradno delali pod njenim okriljem.

V novo šolsko leto stopamo z željo, da bomo s pomočjo OK ZSMS Ravne rešili vsaj najbolj pereča problema, ki nas tareta: problem prostorov in financiranje. Do sedaj smo se namreč sestajali v sejni sobi SZDL na Čečovju, ves material smo imeli v mladinski sobi na gimnaziji, po pošto pa smo hodili dvakrat tedensko na OK ZSMS Ravne. Ker levji delež vsega dela OK OZN Ravne opravimo gimnazijci, tudi finančna sredstva dotekajo iz gimnazijske blagajne, nekaj dobimo pri OK ZSMS Ravne, nekaj plačajo druge šole, včasih uspemo naprositi še kje drugje, marsikdaj pa moramo tudi člani sami seči v žep.

Letos začnemo torej znova kot občinski center klubov OZN v upanju, da bo letošnje leto še uspešnejše od lanskega.

Blanka Lenassi

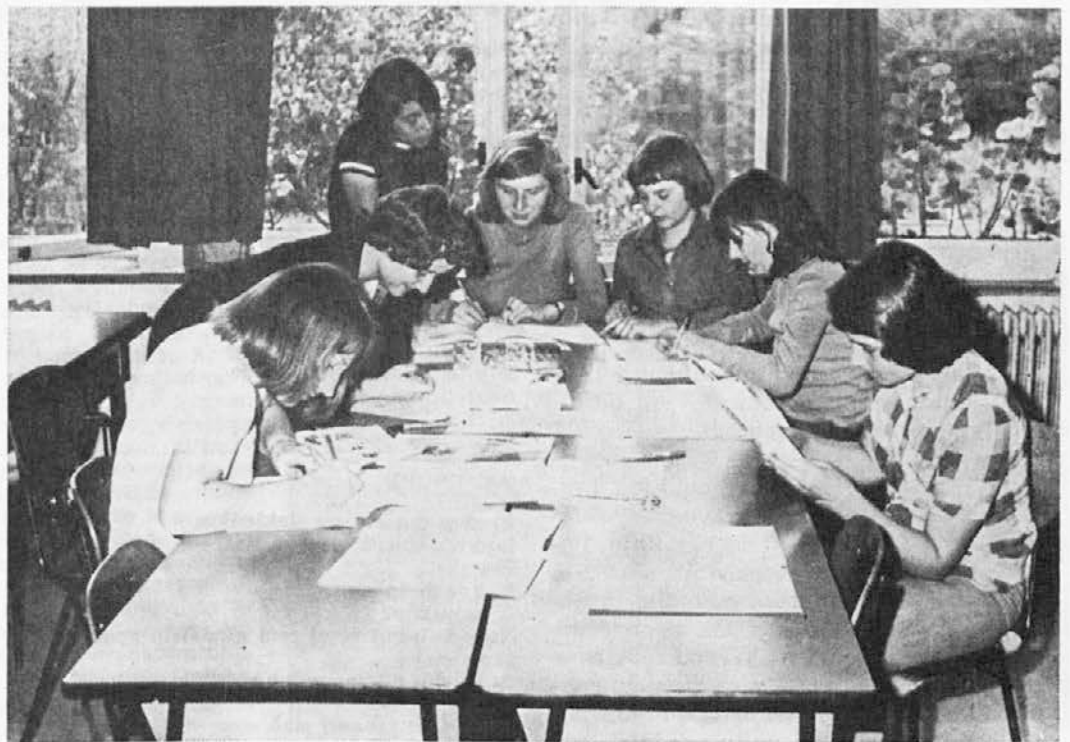
ZAKON VREDNOSTI

Socialistična družba, taka kot je na prehodu iz kapitalizma, se ne more takoj prerusmeriti k delitvi po potrebah, marveč se mora ravnati po načelu »po delu«. Poleg tega proizvodov dela ne moremo kratko malo razdeljevati, marveč si jih je treba prisvajati prek trga. Proizvodi dela imajo torej značaj blaga. Temeljni zakon, po katerem se mora ravnati blagovna proizvodnja, pa je ZAKON VREDNOSTI.

Marksistična kritika politične ekonomije razlikuje pojem uporabne vrednosti od pojma menjalne vrednosti

Uporabna vrednost je lastnost nekega predmeta, da zadovolji določeno človeško potrebo. Vrednost pa je izraz dejstva, da je bilo za njegovo izdelavo vloženo ČLOVEŠKO DELO, da je bila potrošena delovna sila. Ker pa je bilo delo, ki so ga vložili posamezni proizvajalci v proizvodnjo ena-

kega izdelka, različno, je tudi individualna vrednost tega predmeta različna. Toda tisti proizvajalec, ki je vložil v svoj proizvod več vrednosti oziroma več dela, ne bi mogel prodati svojega proizvoda po individualni vloženi vrednosti, ko se bo na tržišču srečal s proizvajalci, ki so v isti proizvod vložili manj dela (manjšo vrednost), kajti ti zadnji bodo svoj proizvod lahko ponudili ceneje. Pri soočanju proizvodov z različnimi individualnimi vrednostmi se proizvodi ne realizirajo (se ne prodajajo) po individualni vrednosti proizvoda, temveč po povprečnem, družbeno potrebnem delovnem času. S tem dosežemo povečanje zainteresiranosti proizvajalcev, da v istem času izdelajo več proizvodov in boljše proizvode, da bi bili na trgu v boljšem položaju (da bi bili konkurenčni), prav tako je družba kot celota zainteresirana, da z bolj

Studij

kvalitetno in bolj intenzivno proizvodnjo svojih proizvodnih subjektov poveča družbeno bogastvo.

Večjo produktivnost dela lahko proizvajalci dosežejo z boljšo organizacijo dela, z intenziviranjem živega osebnega dela, z varčevanjem oziroma z racionalno porabo surovin itd. Produktivnost dela (količina proizvodov na časovno enoto) pa je odvisna predvsem od tehnične razvitosti in izpopolnjenosti orodij za delo. Še več: tehnična izpopolnjenost delovnih priprav postaja vse bolj odločilni in odločujoči pogoj in dejavnik produktivnosti dela. Zaradi tega izpopolnjevanja se je produktivnost dela v nekaterih proizvodnih vejah v zadnjih sto letih celo postotila. Zakon vrednosti in blagovna proizvodnja lahko in morata spodbujati proizvajalce k temu, da modernizirajo in izpopolnjujejo priprave za delo, da uvajajo novo tehnologijo, kajti tehnologija v novejšem času zelo hitro zastareva, kakor tudi strokovna vrednost proizvajalcev (delavcev in strokovnjakov), če se ne izpopolnjujejo. Drugače povedano, zakon vrednosti navaja blagovne proizvajalce k temu, da izločijo iz svojega dohodka vse več sredstev v sklade za obnavljanje in modernizacijo orodij za delo — mislijo na prihodnost.

In kakšna je vloga ZSM kot družbenopolitične organizacije za uveljavitev družbenoekonomskega procesa zakona vrednosti?

Uvodoma smo omenili, da zakon vrednosti sili proizvajalca (kar pa smo posredno ali neposredno vsi člani ZSM) k racionalizaciji proizvodnje. Naša naloga in interes sta ravno v tem. ZSM je dolžna aktivno slediti družbenoekonomskim odnosom, podpirati napredna hotenja razvoja teh odnosov, se aktivno vključevati v ta proces v širši družbeni dejavnosti prek delegatskega sistema (v delavskih svetih in samoupravnih interesnih skupnostih) kakor tudi v lastnem krogu OO ZSM in prikazati vpliv posameznika kot člana ZSM ali proizvajalca na vrednost proizvoda.

Poznano nam je, kako so nekatera podjetja poskušala svojo nekonkurenčnost in velike stroške proizvodnje pokriti z izsiljevanjem višjih cen, kar še počnejo in še uspevajo.

Z višjo ceno trenutno postavimo proizvajalca v ugodnejši položaj, a na drugi strani proizvodu dodamo večjo vrednost, ki pa s tem poveča stroške celotne družbene proizvodnje. Misliti bi bilo, da z večjo vrednostjo artikla povišujemo družbeno bogastvo, ampak dosežemo nasprotno — zmanjšujemo ga.

Za odkrivanje in popolno izkoriščanje notranjih rezerv (kakor imenujemo odkrivanje in odpravljanje faktorjev, ki posredno ali neposredno bremenijo stroške proizvodnje) podjetij in izven njih za izboljšanje in uvajanje novih tehnoloških procesov, vse večje vloge priprave dela, skladiščenje in transport ter nazadnje pomembnost posrednih strokovnih služb, se bistveno spreminja odnos posredne in neposredne proizvodnje in s tem se povečuje odvisnost vrednosti artikla od posredne proizvodnje. Vzporedno z rastjo pomembnosti uvajanja nove tehnologije in izpopolnjevanja orodja na vpliv vrednosti artiklov raste pomembnost povečanja stro-

kovnosti proizvajalcev (ljudi, delovne sile). Potrebe po vse večji strokovni usposobljenosti tako hitro rastejo, da kljub hitremu razvoju šolstvo ne zmore vseh potreb gospodarstva.

Vrednost artikla zavisi od potrebne strokovnosti izdelave. Vse manj je neposrednega fizičnega dela in razvoj nas sili k njegovemu zmanjševanju. Mislimo, da so nekateri zastoj v skrbeh, kam bomo s toliko učenimi ljudmi, ki jih imamo po šolah. Mi mladi se vse premalo zavedamo naše odgovornosti pri učenju, lastnem usposabljanju in izpopolnjevanju. Mladinci — učenci smo za družbo dolgoročno smotrna investicija in družba od nas pričakuje ter vlaga v nas zelo, zelo veliko.

Jože Pačnik

PESMI MLADIH

IZGUBLJENA JE

Rekel si,
da nisem lepa, ko jočem.
Rekel si, da sem najlepša v smehu.
Smejala sva se ...
Ko si v mraku noči odšel,
sem tiho zajokala
brez solz.
Tiho, tako tiho,
da ne bi zbudila ljubezni.

SAMA

Sama sem,
sama v gluhi noči.
Mokra cesta
prerašča moje telo.
Vedi,
da je ulica tiha,
na vogalu nekdo — sam.
V očeh žalost.
Si to ti?
Želim,
želim, da skozi dež posije sonce
kot takrat ...
Svetla ulica je z nama
srečna.

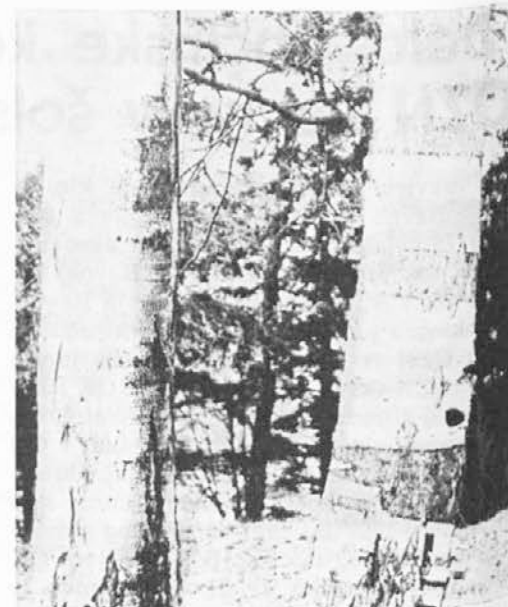
PISMO

Pisal sem pismo pomladnemu času,
naj zopet se vrne,
objame vse nas,
v krogu življenja
naj sonce ogreva,
pisal sem, pisal,
da minil je čas.

Prišla pomlad je,
metulji in ptice,
travniki zvončki
pa tudi meglice,
vse pohitelo je,
na zeleno poljano,
le pismo pomladi ostalo je
neprebrano.

ZAPUŠČEN

Pred mano prazna steklenica,
kozarec spustil sem na tla.
Zvenket!
Kakor utrip srca.
A kaj utrip?
Ko s kalnimi očmi sem gledal to praznino,
ker vem,
da se oko nikdar ne bo zbristilo.
Bedel,
bedel sem pozno v noč
in mislil nate.

Belo

ZELENA IMPRESIJA

Zelena trava
zelena pomlad
zelen plašč neke deklice.
Vse je zeleno —
kot tvoje oči.
Postala bom
zelena gazela,
tiho bom prišla
v zeleni obleki.
Trkala bom na tvoja vrata
z drhtečo roko.
Tiho bom —
da ne zbudim
tvoje ljubezni,
ki je umrla
nekega zelenega dne.

Za ljubezen ni razlage.
Veš samo za
drhtenje
pogled
stisk
in konec.

Mirza

H. Wohlgenuth

OTROCI S KLJUČI

Podnevi hodimo na delo.
Naši otroci s ključi
tekajo medtem okrog,
razbijajo šipe
(saj smo zavarovani),
so tepeni
in (upajmo) vračajo udarce.

Zvečer jim pravimo:
bodite pridni in dobri.
Ne delajte nam sramote.
Ne lažite in
pomagajte šibkejšim.

Potem se igramo:
»Ljubček, zaspil«
na sterilnih paradnih blazinah
in se zjutraj
po prstih splazimo mimo vrat,
za katerimi spijo otročki.

Ko se zbudijo,
naši mali,
naša vest in krivda,
smo že dolgo spet
na našem delu.

Prevod: a. k.

»Mladi fužinar izhaja kot občasna priloga
»Informativnega fužinarja.«
Ureja ga uredniški odbor: Rudi Mlinar,
Ivanka Valtl, Jože Pačnik in Vida Gregor, ki
je odgovorna tudi za vsebino.

Cico

v. G.

Kaj vse je lahko kultura

Kultura ni sama sebi namen

Potreba po lepem je človeku prirojena. Radi smo lepo oblečeni, radi živimo v stanovanjih z lepim pohištvom, se obdajamo z lepimi drobnarijami. Enako radi pa smo tudi čisti, se gibljemo v čistem okolju, moti nas nasmetenost in navlaka, nesnažnost v lokalih nas odbija.

Z veseljem prislunemo človeku, ki zna biti vesel, ne da bi bil robat, in zabaven, ne da bi bil opolek. Pozorni postanemo na vpludnega otroka, prijaznega sprevodnika, ljubeznivo prodajalko. Kot posebno dragocene pa občutimo takšne pozornosti, kadar smo bolni ali kako drugače v težavah. Hvaležni smo za še tako majhen dokaz plemenitosti.

Vsemu temu, le površno naštetemu, torej veselju do lepega, snažnega v okolju in vedenju ter plemenitosti v odnosu do sočloveka bi lahko na kratko rekli tudi **kultura** v širšem, obenem pa tudi dokončnem pomenu besede. Kajti kultura nikakor ni sama sebi namen. Nasprotno naj bi nas različne zvrsti kulturne dejavnosti le pomagale narediti bolj kulturne.

V tovarni

Tretjino svoje zrele dobe preživimo na delovnem mestu. Geslo »kultura v organizaciji združena dela« torej nikakor ni prazno in razmislek, v kakšni obliki je to možno, zato tudi ne odveč.

Delovno okolje se ponekod da polepšati, marsikje spet ne. Kultura medsebojnih odnosov se da povsod. Kjer je dovolj prostora za zbirko barvnih razglednic, ga je tudi vsaj za poceni reprodukcijo umetniškega dela, če je že prave slike škoda, ker bi jo umazanija uničila.

Glasha v času malice se je precej priljubila. A tu se da tehnično še marsikaj izboljšati, celotne oddaje pa s časom vsebinsko popestriti.

V jedilnici so možne najrazličnejše razstave, od slikarskih do fotografskih in knjižnih. Ustvarjalnost pa se seveda ne omejuje le na likovno. Med nami jih ni malo, ki izdelujejo lepe uporabne predmete — moški iz lesa in kovin, ženske iz blaga, prejic in volne. Mar ne bi mogli razstaviti tudi takih izdelkov?

Med seboj imamo pevce in recitatorje. Če jih že iz teh ali onih vzrokov ne hodimo redno poslušati v Titov dom, lahko oni večkrat pridejo k nam in se nam oglasijo iz zvočnikov, kakor so se že doslej tu in tam.

In končno: vsak današnji ali jutrišnji član samoupravnih organov zase ve, do katere mere je kultiviral svoje ustno in pismeno izražanje. Tudi jasno, jedrnat in lepo slovensko povedane misli so kultura. Nasprotno pa marsikatero javno izobešeno obvestilo to ni.

V kraju in zunaj njega

Namenoma v tem zapisu puščam ob strani najbolj klasični obliki amaterske kulturne dejavnosti, kot sta petje in igranje. Namenoma zato, ker zahtevata precej prirojenega daru, ki ni dan vsakomur, danes pa je beseda o kulturi slehernika. In ta slehernik, tudi če ni ravno pevec, igralec ali slikar, ima še zmeraj veliko možnosti za zadovoljevanje kulturnih potreb.

Za ljubitelje starin sta sprehod v muzej, na kmete ali do starih cerkva lepo doživetje, ki ga popestri in dopolni listanje po ustreznih knjigah. Marsikdo si s starinami olepša stanovanje — pa ni treba, da je že ravno zbiralec ur, posode ali panjskih končnic. Filatelistom njihovi albumi nadomeščajo likovne galerije, živalske vrtove, zbirke cvetja in kdo ve, kaj še vse.

A če imajo filatelisti svoje društvo, v katerem izmenjavajo izkušnje, ne vem, da bi se zbirali tudi ljubitelji dobre knjige, filma itn., čeprav bi si nedvomno imeli kaj povedati. Ali bi se temu reklo klubska oblika dela ali kako drugače, navsezadnje niti ni tako pomembno.

Tako bi lahko še naštevati ter za marsikatero stvar ugotovili, da jo lahko štejemo h kulturi. Pa še to, da je zanjo potrebno več dobre volje kot denarja ter nekoliko družabnosti pa nemara kakšen kulturni referent, ki bi takšne stvari po potrebi nekoliko organiziral oziroma spodbudil.

Marjan Kolar

Zakaj tak odnos do družbenopolitičnih organizacij?

Zadnje čase precej pogosto govorimo o delu družbenopolitičnih organizacij znotraj tovarne. Ker smo pač zaposleni v železarni, morda prav zato tudi v družbenopolitičnih organizacijah delujemo samo toliko, da te ne morejo kot posameznika obravnavati.

Čisto druga plat zvona pa bije v krajevnih družbenopolitičnih organizacijah in v kraju, kjer preživimo še ostali del svojega življenja. V novi ustavi je prav lepo zapisano, da je sleherni občan dolžen delovati v družbenopolitičnih organizacijah v krajevni skupnosti ali znotraj TOZD. Dolžni smo povsod delovati, tako da pomagamo dnevno reševati vsakdanjo problematiko z vseh področij dela krajevnih skupnosti ali železarne.

Pa si oglejmo malo bolj od bližu politično življenje v krajevni skupnosti. Vloga, ki jo danes ima krajevna konferenca SZDL, vsekakor ni majhna. Prav ta organizacija, ki tvori najširši frontni položaj delovnih ljudi, ima pod svojim okriljem delo drugih organizacij v kraju, in jim seveda mora tudi pomagati pri izvajanju zadanih nalog. Žal pa danes lahko ugotavljamo, da nekateri vloge KK SZDL niso vzeli dovolj resno, kar včasih slab obisk na sklicanih sejah dovolj zgovorno pove.

Kje torej iskati vzroke, da mnogi nočejo aktivno delovati v družbenopolitičnih organizacijah, pri čemer pa seveda žal ne manjka tudi članov ZK, ki bi morali biti s svojim delom nedvomno prvi pri reševanju problematike, in seveda za vzgled tistim, ki niso člani ZK? Nimam namena kritizirati dela društev in organizacij, ki vsaj delno uspevajo pri svojem delu, treba pa bi bilo vsekakor spregovoriti o vseh tistih, ki imajo vse pogoje za delovanje, pa kljub temu pri njih vlada mrtvilo. Kolikokrat doslej se je na raznih sestankih, katerih je zadnje čase kar precej, razpravljalo kaj storiti, da bi bolj zainteresirali širši krog naših krajanov, da bi bolj aktivno delovali znotraj tovarne ali v krajevnih skupnostih, v društvih ali v organizacijah.

Če se vprašamo, zakaj imamo probleme pri mnogih sklicih raznih pomembnih sestankov in zborov občanov, je to sicer žal dovolj

jasno in razumljivo. Nedvomno manj jasno pa je to, kako dolgo še nekateri vedno mislijo krmariti v kalnih vodah in stati ob strani ob vsakem najmanjšem spodrsrlaju posameznika, ki skuša rešiti, kar se rešiti da.

Kaj nam je storiti, da bi vsaj delno lahko popravili naše bolj mačehovsko obnašanje do društev in organizacij? Menim, da bi morale vse osnovne organizacije ZK v železarni kot v krajevni skupnosti najprej napraviti temeljite in konkretne analize vseh svojih članov, kje in kaj delajo, kako so v svojih krajevnih skupnostih aktivni, kakšno je njihovo politično delo. Ker bomo lahko le tako analizirali delovanje vsakega posameznika — člana ZK, je nujno, da se tega dela lotimo kmalu.

Ko smo ob roistvu delegatskega sistema govorili, kako bo v bodoče družbenopolitično delo bolj zaživelo, smo verjetno bili preveč optimistični. Tudi v delegatskem sistemu se danes pojavljajo težkoče zaradi slabih obiskov sej ali pa, ker je sejno gradivo za večino delegatov nerazumljivo in preobširno. Večkrat so žal delegati, ki prihajajo iz svojih delovnih organizacij, prepuščeni sami sebi, saj so v tisti sredini, iz katere prihajajo, premalo vidni, včasih tudi kaže, kot da niso dovolj potrebni in pomembni.

Morda bi bilo prav, da malo pogledamo tudi v delovanje sindikalne organizacije v železarni. Tokrat nekaj vrstic o delu osnovne organizacije sindikata v KSS. Predsednica in izvršni odbor si prizadevata, da bi karseda najbolj smotrno pripravljala za svoje člane rekreacijo, športne prireditve ali izlete. Prav pri slednjem se je v tem sektorju žal že večkrat zataknilo. V kadrovskem sektorju, ki šteje prek 150 članov delovne skupnosti, imajo člani izvršnega odbora velike težave, če pripravljajo izlet ali piknik, ki prav tako spada na področje družabnosti in medsebojnega zblizanja.

Kaj naj še storimo, da bodo delavci tudi v KSS tako zainteresirani, kot so v drugih obratih za izlete, rekreacijo ali piknik? Vem, da smo danes postali že vsi preveč razvajeni, saj se nam že ne ljubi več hoditi v kino ali pa celo h kulturnim prireditvam. Postali smo vase zaprti, kar pa za naše nadaljnje delo ni preveč dobro.

Mislím, da je prav, da se vprašamo, kje so vodje služb, da ne znajo pritegniti svojih podrejenih, ko gre za kulturno udejstvovanje članov sindikata? Nobena akcija, ki je kdaj koli bila izvedena, ne bi bila uspešna, če tu svoje pomembne vloge ne bi odigral sindikat. Če lahko vodje služb takrat, ko gre za kakršne koli akcije, poiščejo sindikaliste, bi bilo čisto prav, da jim v zameno priskočijo na pomoč tudi, ko gre za drugo plat udejstvovanja delavcev. In žal se je zmeraj vse pokvarilo že ob roistvu zamisli o kaki prireditvi, saj so bili prvi med tistimi, ki niso zainteresirani za tako delovanje sindikalne organizacije, prav vodje služb.

To seveda pomeni, da bomo morali našo odgovornost do dela društev in organizacij v bodoče temeljito spremeniti, saj obstaja sicer bojazen, da bomo še bolj stagnirali, kot se nam včasih že kaj rado dogaja.

F. Rotar

IZREKI

Kič gane — umetnost pre-makne.

Nekatere televizijske igre bi bile imenitne vesti za TV dnevnik.

Kaj nosi voda?

POSTOPEK ZA UVELJAVITEV ZDRAVNIŠKE POMOČI OZIROMA BOLNIŠKEGA DOPUSTA

Zaposlene osebe v Železarni Ravne, ki želijo zdravljene v obratni ambulanti Koroškega zdravstvenega doma oziroma niso sposobne delati zaradi bolezni ali nesreče pri delu, so dolžne upoštevati interni red za pravilno evidentiranje bolniškega dopusta kot tudi red obratne ambulante. Da ne bi prišlo do nevednosti pri evidentiranju izostankov posameznikov, se mora sleherni sodelavec podrediti naslednjemu redu:

1. Oseba, ki ni sposobna delati zaradi bolezni ali nesreče, mora obvezno pravočasno sama ali prek tretje osebe sporočiti to svojem nadrejenemu, ta pa je dolžan izstaviti obrazec »prijavo bolezenskega dopusta« (bolniški list), ki je sestavljen iz dveh delov. Prijava in odjava bolezenskega dopusta mora biti opremljena z vsemi podatki delavca in o zadnjem dnevu dela.

2. S »prijavo bolezenskega dopusta« (bolniškim listom) in potrjeno zdravstveno izkaznico lahko uveljavlja posameznik zdravljenje in bolniški dopust pri zdravniku v obratni ambulanti, ki je pooblaščen, da odobrava bolniški dopust zaposlenim v Železarni Ravne.

3. Zdravnik obratne ambulante ugotavlja nesposobnost za delo in sporoči na »prijavi bolezenskega dopusta«, to je na prvi polovici obrazca, obratovodstvu datum, s katerim delavec nastopi bolniški dopust, kar tudi potrdi s podpisom.

Tako izpolnjena prijava bolezenskega dopusta se prek socialne službe v podjetju proti podpisu vrne delovodji, ki je izdal prvotni obrazec (bolniški list), da le-ta ve, od katerega dne dalje se delavec nahaja na bolniškem dopustu.

4. Ko je končano zdravljenje posameznika, zdravnik to sporoči z »odjavo bolniškega dopusta«, to je z drugim delom obrazca obratovodstvu prek socialne službe. Iz odjave je razvidno, katerega dne je delavec sposoben nastopiti delo oziroma kdaj mora pričeti delati.

5. V času bolniškega dopusta so se bolniki dolžni držati navodil zdravnika, da bi bilo njihovo zdravljenje čimbolj učinkovito, da se čimprej vrnejo zdravi na delo.

Za izvajanje kontrole nad upoštevanjem in izpolnjevanjem navodil zdravnika med bolniškim dopustom je postavljena administrativna kontrola, ki je dolžna prijaviti slehernega sodelavca, ki se ne podredi zdravljenju po navodilih zdravnika, disciplinski komisiji.

MLADI NAJVEČKRAT BOLNI

Nenavaden porast bolniških izostankov v nekaterih obratih TOZD mehanske obdelave je bil povod, da pristopimo k analitski obdelavi problema. Namen analize je bil ugotovitev, kdo je tisti, ki boluje in zakaj boluje. V raziskavo ni bila zajeta TOZD TRO Prevalje, ker služba nima podatkov za obdobje od 1. 1. 1975 do 1. 8. 1976, ki je bilo zajeto v raziskavi.

Z analizo je bilo ugotovljeno, da se je struktura tistih delavcev, ki po večkrat na leto izostanejo

od dela zaradi bolezni, bistveno spremenila. Raziskave v prejšnjih letih so vedno kazale skupino starejših izčrpanih delavcev, ki so zaradi bolezni večkrat izostajali na leto, in to predvsem polproletarske kategorije, kar je bilo razumljivo. S sedanjo analizo pa prihajamo do nerazumljive ugotovitve, kot jo prikazuje tabela.

Analizirali smo skupino, ki je izostala z dela večkrat v lanskem letu in v letošnjih 7 mesecih. Skupno število je 179 oseb.

Starostna struktura pogosto obolelih:

Starostne skupine	Zaposlenih skupaj v železarni	Pogosto bolnih	Odstotek od zaposlenih
starih do 25 let	1171	77	6,57
26 let do 35 let	1304	57	4,37
36 do 45 let	1198	31	2,59
46 let do 55 let	492	13	2,64
56 let in več	60	1	1,66
Skupaj zaposlenih	4225	179	4,23

Iz podatkov je razvidno, da boluje najbolj pogosto struktura mladih v starosti do 25 let, in sicer s 6,57 % v tej starostni skupini. Sledijo delavci v starosti od 26 let do 35 let, katerih boluje pogosteje 4,37 % zaposlenih.

Iz tega sledi, da starejši delavci redkeje iščejo zdravniško pomoč oziroma bolniški dopust kot mladi.

Pogostost obolenj je taka, da je bil posameznik v lanskem letu in v 7 mesecih tega leta 22-krat v

ambulantni, kjer je iskal bolniški dopust. Priznan pa mu je bil največkrat samo po 1 dan in največ do 7 dni bolniškega dopusta. V 7 mesecih tega leta in v lanskem letu je bilo bolnih 5 in večkrat kar 117 delavcev. V tej skupini je precej takih, ki zaradi preveč zaužitega alkohola večkrat imajo težave, in sicer kar 29 ali 16,2 %.

Druška taka skupina so že ocenjeni delovni invalidi, ki kljub zaključnemu zdravljenju in spremembi delovnega mesta še vedno imajo pogoste težave s svojim zdravjem. Število teh je 18 ali 10,05 %.

Pri vzrokih bolniških izostankov so na prvem mestu bolezni vseh vrst oziroma diagnoz, na drugem mestu pa so nezgode izven dela, sledijo pa nesreče pri delu.

O problemu povečanja bolniških izostankov in zlasti o rezultatih analize je razpravljal svet sindikata in zavzel določene ukrepe.

1. Zadolžijo se obratovodstva, da na delovnih skupinah obrav-

navajo delavce, ki pogosto hodijo v bolniški stalež ter se s problemom posameznika glede upravičenosti ali neupravičenosti odločijo kaj storiti z njimi.

2. Izdelati je potrebno »bolniški red«, za kar se imenuje tričlanska komisija v sestavi pravnik, zdravnik in bolniški kontrolor. Sprejeti ga morajo samoupravni organi.

3. Disciplinske komisije, ki obravnavajo kršitve bolniškega reda, morajo hitreje in ostreje postopati zoper kršilce bolniškega reda.

4. Zdravstveni delavci naj bi se v primerih, ko se pacienti ne javljajo na preglede ob naročenem dnevu, in zavlačujejo zdravljenje, v večji meri posluževali črke zakona o zdravstvenem zavarovanju, tako da z dnem, ko je ugotovljeno tako stanje, ustavijo pravico do nadomestila osebnega dohodka.

5. Realizirati je treba čimprej zahtevo po zaposlitvi zdravnika v delovni organizaciji, da bi bilo omogočeno boljše sodelovanje.

F. K.

BOJIMO SE JAVNO SPREGOVORITI

S seje komisije za medsebojna razmerja TOZD mehanske obdelave

Na zadnji seji v drugi polovici septembra je komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu TOZD mehanske obdelave sprejela tudi večje število mladih, kvalificiranih delavcev, študentov Železarn Ravne, izšolanih za različne kovinarske poklice v Šolskem centru Ravne na Koroškem. Poleg splošno znanih problemov v zvezi z zaporo zaposlovanja so se na tej seji soočili z vprašanjem zaposlovanja ženske delovne sile. Ugotavlja se, da izobražujemo iz leta v leto več žensk za nekatere poklice, ki so bili nekoč znani kot tipično moški poklici. Vedno več je rezkalk, brusilk in podobno. Izučene so in jih je treba zaposliti, vključiti v proces proizvodnje. Tu morajo seveda delati enakopravno z moškimi, dosežati enake delovne rezultate in končno na delu, za katerega so usposobljene, daljše časovno obdobje tudi ostati.

Na seji komisije je prišlo do morečega vdušja, ko se je ugotavljalo, da imamo spet veliko število mladih delavk, ki jih obrati težko zaposlijo. Zaenkrat so situacijo sicer nekako rešili, za v bodoče pa se bojijo, kako bo, seveda če se bo takšna politika usmerjanja in izobraževanja novih kadrov nadaljevala.

Rečeno je bilo, da sicer nimamo nič proti ženskam, nasprotno, smo za popolno enakopravnost, vendar je treba kljub temu pogledati resnici v obraz. Dejstvo je, da je delovnih mest za ženske v železarni malo, takšnih delovnih mest, kjer bi se ženske res lahko polno uveljavile, pa tudi v bodoče ne bo ravno veliko.

Tragično pri vsem tem je, da si na splošno nihče tega ne upa javno povedati, ker se boji, da bo okvalificiran kot sovražnik emancipacije. V železarni pa bi morali vsekakor čimprej analizirati delovna mesta, ki so primerna za zaposlovanje žensk, pri tem pa bolj kot doslej upoštevati izku-

stvena spoznanja iz preteklega obdobja. Sicer pa je to širši družbeni problem, ki bi se ga morali lotiti v vseh organizacijah združenega dela, v družbenopolitičnih organizacijah in organih družbenopolitičnih skupnosti, v skupnosti za zaposlovanje in seveda v prvi vrsti vzgojno izobraževalne institucije.

Namesto tega pa od zunaj čisto slišimo, da v železarni nimamo posluha za zaposlovanje žensk. Ne mislimo se spuščati v strokovno analiziranje vprašanja, kaj je za žensko, kaj ni, kje se lahko ženska popolnoma uveljavi in najbolj smotno zaposli itd. Kot samoupravljanci, ki imamo pred očmi tako osebni kot skupni interes, pa ugotavljamo, da tu nekaj ni v redu, da bi bilo treba čimprej nekaj storiti. Vprašanja so aktualna in boleča in jih ne bomo rešili s frazami o enakopravnosti in z nemetodičnim pristopom k načrtovanju, usmerjanju, usposabljanju ter zaposlovanju mladih kadrov.

In končno, to poročilo nima namena ustvarjati časopisne polemike. Nakazuje samo mnenje samoupravnega organa in mnogih drugih delavcev, ki želijo, da bi se to vprašanje v skupnem interesu, torej tudi v interesu žensk, v bodoče pričelo bolj intenzivno, bolj učinkovito in zadovoljivo reševati.

J. Dežman

ZIV RAČUNALNIK

»Koliko si star, fantek?«
»Na podlagi testov, ki sem jih opravil zadnji čas, je moja psihološka starost 11 let, normalna 13, anatomsko vzeto sem star 8 let in pol, duševno pa 12. Če me vprašate po kronološki starosti, imam 7 let, menim pa, da je ta zadnji podatek najmanj relevanten.«

IN VZKLILO JE SEME

Ravne. Pojem industrijskega središča Mežiške doline z bogato zgodovinsko dediščino nudi oporo in neizčrpen vir za ustvarjanje in razvijanje kulturnih dejavnosti. Tako deluje v kraju pod Uršljo goro veliko kulturno umetniških skupin na osnovi amaterskih dejavnosti. Bogato izročilo folklorne nudi oporo istoimenski sekciji, ki deluje na Ravnah že vrsto let, prav tako gledališka amaterska sekcija uspešno dviguje kulturno raven ljudem tega kraja. Z ustanovitvijo likovnega salona, slikarskih kolonij in forme vive so Ravne z okolico dobile obeležje močne zgodovinske in kulturne dediščine, ki daje Mežiški dolini in ne samo Ravnam visok potreben kulturni nivo.

Amaterska ustvarjalnost, ki ne pozna meja, se bohoti in razpleta veje tudi na druga področja kulturnih dejavnosti. Seme želja po ustanovitvi likovne amaterske skupine je bilo vsajeno v rodovitna tla in pognalo kal, ki bo s prizadevanjem ljubiteljev ter vrstni dejavnosti, s pomočjo in razumevanjem pristojnih organov obroditelje dolga leta želen sad. V Mežiški dolini od Dravograda do Crne deluje 46 likovnih ustvar-

jalcev, od tega jih je devet iz železarn. Prizadevajo si za ustanovitev slikarske skupine, ki bi delovala v celoti pri KUD Prežihov Voranc ali po sekcijah. To število je zgovoren dokaz in garant za uspešno delovanje sekcije in za dviganje kulturne ravni v Mežiški dolini.

Za ustanovitev je treba izdelati podroben program dela sekcije, da bo lahko pred občinstvom opravičila in dokazala, da je bilo potrebno tudi v tej smeri iskati, se prebijati, vzgajati in ohranjati preteklost in sedanost kasnejšim rodovom.

Tako kot pesem, skladba, ples ali pisana beseda ohranja izročilo nečesa, kar je bilo in še obstaja, tako lahko tudi čopič in paleta, dleto in kladivo ohranita lepoto naše koroške zemlje, žulje delavcev v tovarni, znoj mežiških rudarjev in borbo za obstoj našega kmeta. Zato smatram, da je za ustanovitev slikarske sekcije potrebna podpora in nudenju možnosti obstoja ne samo s strani kulturne skupnosti, ki jo že podpira, temveč tudi od družbeno-političnih organizacij.

Roman Pori

goji. Posebno pozornost posveča organizacija šolanju, rehabilitaciji in zaposlovanju članov ter reševanju tukaj odprtih vprašanj.

Med najpomembnejšimi dejavniki v življenju oseb, prizadetih na vidu, je njihova zaposlitev, ker lahko le tako uveljavljajo svoje sposobnosti in znanje. Organizacija je dobila v ta namen pred 17 leti stavbo, kjer se danes deluje, z namenom, da v njej organizira stanovanje za novo zaposlene samske člane, klubske in pisarniške prostore. V nekaj prostorih nudi stanovanje svojim upokojenim članom, za katere lahko po potrebi organizira laično pomoč. V prehodnem domu ima 10 ležišč, skozi katera je šlo do danes preko 60 slepih in slabovidnih iz vse Slovenije, a predvsem z območja, na katerem deluje organizacija. Dom mora vzdrževati sama. Ker pa ne dobi nobenih posebnih sredstev, se pri tem javljajo velike težave, še posebno, ko se pokaže potreba po večjih vzdrževalnih in obnovitvenih delih. V ta namen najema kredite in se obrača za pomoč na OZD, SIS ter organizira razne zbiralne akcije.

Tudi sedaj je organizacija Zveze slepih prisiljena izvršiti večja vzdrževalna dela na stavbi, za kar potrebuje veliko sredstev. V letošnjem jubilejnem, a za organizacijo posebno delovnem letu, si želijo zbrati sredstva in urediti dom, tako da bi slepi, ki v njem stanujejo, živeli v primernih prostorih.

Tudi v vaši delovni organizaciji delajo prizadeti na vidu, a večina njih je stanovala v prehodnem domu Zveze slepih ter zato pričakujemo, da boste tudi vi z nakupom značk sprepevali za ureditev prostorov, kjer živijo. Namen nas vseh je vrniti človeka v okolje, iz katerega je bil iztrgan ne po lastni krivdi, ga postaviti v normalno sredino in mu omogočiti dostojno življenje.

V železarni bodo značke prodajali vratarji pri obeh glavnih vhodih.

Ogenj tik ob plinovodu. Posnetek s priprave vložka dokazuje, da tudi opozorilni napisi ne pomagajo. Bo moralo res priti do nesreče?

področje Slovenije v Ljubljani premagale tamkajšnjo ekipo s 3:1 in osvojile pokal odbojarske zveze Slovenije. V zveznem merilu istega tekmovanja so se v naslednjem kolu pomerile na Ravnah z ekipo Rijeke, ki je bila za naša dekleta premočan nasprotnik. Izkušene gostje — vicešampionke države — so brez težav v treh nizih premagale Fužinarke. Razlika v kvaliteti je bila očitna in v razmerju z delom: naša dekleta trenirajo 2 do 3-krat tedensko, Rečanke pa dvakrat dnevno!

Člani Fužinarja so gostovali v Bovcu na tradicionalnem turnirju, ki se ga je udeležilo šest najboljših ekip. V svoji skupini so premagali Izolo in Salonit; v finalni tekmi pa nevarne Blejce s 3:2.

V koroški regiji je bilo odigrano prvo kolo za članice in člane. Pri ženskah tekmuje pet ekip; pri moških pa osem.

Rezultati — ženske: Mežica : Fužinar II. 3:0, Zerjav : Prevalje 3:0, prosta Črna.

Moški: Ravne : Vuzenica 3:0, Črna : Prosveta 3:1, Zerjav : Reka 3:0.

Namizni tenis

V Mariboru je bil prvi pozivni turnir za pionirje, na katerem je sodelovalo 10 najboljših igralcev. Po daljšem obdobju so bili med desetertico pozvani trije pionirji Fužinarja. Prijetno je presenetil Pavič, ki je osvojil prvo mesto, Janežič je bil sedmi, najmlajši Günter pa deveti.

Podoben pozivni turnir za pionirke je bil na Ravnah. Že po tradiciji so najboljša mesta osvojila ravenska dekleta, ki so se uvrstila na prva mesta po naslednjem vrstnem redu: Ačko, Horvat, Logar, Šave in Trbižan.

V Novem mestu je bil tradicionalni troboj z imenom Alpe-Adria, ki so se ga udeležile mlade reprezentance Koroške, Julijske krajin in Slovenije. Žensko ekipo so sestavljale tri igralke Fužinarja: Ačko, Logar in Horvat ter igralka Olimpije Čadeževa. Slovenska ekipa je premočno osvojila prvo mesto.

S. F.

POMAGAJMO SLEPIM – KUPIMO ZNAČKO

Zveza slepih Maribor deluje na področju 7 občin severo-vzhodne Slovenije, v kateri je danes 320 slepih in 56 slabovidnih. Od tega je 75 zaposlenih in 120 upokojencev ter 25 družbenih podpirancev, a 29 jih je na šolanju in rehabilitaciji. Člani te organizacije aktivno sodelujejo v različnih dejavnostih, kot so športno-rekreativna, šahovska, kulturno-pro-

svetna, socialno-zdravstvena ipd. ter tu dosegajo dobre uspehe. Prav tako se uspešno uveljavljajo kot aktivni proizvajalci v svojih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. S svojim širokim in pestrim programom dela pokriva zveza vse potrebe te kategorije prizadetih občanov, predvsem pa tiste, katerih ne morejo zadovoljevati pod normalnimi po-

REKREACIJA IN ŠPORT

Nogomet

Nov tekmovalni sistem je vnesel precej sprememb pri vseh kategorijah. Ostala je enotna 12-članska republiška liga. Ukinjene so podzvezne, konse in občinske lige. Pri nas tekmujejo klubi v koroški ligi, ki zajema občine: Radlje, Dravograd in Ravne (v slovenjegraški občini še ni nogometnega kluba). Za redno tekmovanje se je prijavilo naslednjih šest klubov: Radlje, Ojstrica, Fužinar, Korotan, Akumulator in Peca. Tekmovalna komisija pri strokovnem odboru za nogomet je določila dve koristni spremembi:

1. dvoboji med klubi se morajo igrati v vseh treh kategorijah: člani, mladinci in pionirji,
2. prvenstvo je štirikrožno — po dve srečanji med klubi tako v jesenskem kot spomladanskem delu.

Ta sistem tekmovanja ima določene prednosti, ker bo prvenstvo še bolj privlačno, saj bo potekalo v obliki dvobojev med koroškimi klubi. Časovne izgube in

predvsem stroškov bo neprimereno manj. In končno bo tudi dovolj tekem. Samo v rednem tekmovalju bo vsaka ekipa igrala 20 prvenstvenih tekem. Zelo pomemben je sklep strokovnega odbora za nogomet, da bo na kvalifikacijah za višji rang tekmovalja (konkretno za republiško ligo) nastopala selekcijska ekipa,

ki jo bodo sestavljali zares najboljši igralci koroške regije. S tem sklepom pa bo možno uresničiti željo vseh nogometašev, da dobimo na Koroškem ekipo, ki nas bo lahko dostojno predstavljala v republiški ligi.

V prvih treh kolih, ki so bila 12., 19. in 26. septembra so bili doseženi naslednji rezultati:

	člani	mladinci	pionirji
Akumulator : Radlje	3:2	4:0	3:2
Ojstrica : Fužinar	0:0	6:1	2:2
Peca : Korotan	3:3	1:5	2:2
Radlje : Korotan	3:1	1:4	3:3
Fužinar : Peca	1:0	5:0	6:1
Akumulator : Ojstrica	4:1	2:4	0:2
Ojstrica : Radlje	2:3	5:1	3:1
Peca : Akumulator	3:1	0:3	0:3
Korotan : Fužinar	3:3	2:0	0:4

Po treh kolih sta pri članih vodila Akumulator in Radlje s 4 točkami pred Fužinarjem 4; pri mladincih Ojstrica s 6 točkami pred Akumulatorjem, Korotanom in Fužinarjem po 4; pri pionirjih

Fužinar in Ojstrica s 5 točkami pred Akumulatorjem 4.

Odbojka

Članice Fužinarja so v finalni tekmi za jugoslovanski pokal za

ZOPET V I. ZVEZNI LIGI

11. in 12. septembra je bilo v Zrenjaninu kvalifikacijsko tekmovalje republiških in pokrajinskih ekipnih prvakov za vstop v I. zvezno ligo. Tekmovanja so se v odsotnosti prvakinja Črne gore, Makedonije in Kosova udeležili naslednji namiznoteniški klubi: INA — Sisak, prvak Hrvatske, Partizan — Beograd, prvak ožje Srbije, Bosna — Sarajevo, prvak BiH, Banat — Zrenjanin, prvak Vojvodine, in Fužinar — prvak Slovenije.

Bivša prvotligaša Partizan in Fužinar sta bila že vnaprej doletena »favorita«. Ker pa je iz lige izstopila ekipa Obilič iz Novoga Kneževca, je tako tudi tretjevrščena ekipa s tega tekmovanja pridobila pravico nastopa v najvišjem rangju tekmovanja. V dvodnevni borbi je ekipa Fužinarja dosegla naslednje rezultate:

Fužinar : Bosna 6:1 (Ačko : Krezić 2:0, Štruc : Sako 1:2, Režonja : Altarac 2:1, Štruc : Krezić 2:0, Ačko : Altarac 2:1, Režonja : Sako 2:1, Štruc — Režonja : Altarac — Krezić 2:0).

Partizan : Fužinar 6:3 (Matović : Režonja 0:2, Samardžić : Černovšek 2:0, Pecelj : Štruc 2:1, Samardžić : Režonja 2:0, Matović : Štruc 0:2, Pecelj : Černovšek 2:0, Samardžić : Štruc 1:2, Pecelj : Režonja 2:0, Pecelj-Samardžić : Štruc-Režonja 2:0).

Banat : Fužinar 2:6 (Dujin : Černovšek 0:2, Milošević : Režonja 2:0, Mulič : Štruc 0:2, Milošević : Černovšek 0:2, Dujin : Štruc 0:2, Mulič : Režonja 2:1, Milošević : Štruc 0:2, Milošević-Mulič : Režonja-Štruc 0:2).

Fužinar : INA 6:0 (Režonja : Timarac 2:0, Štruc : Lovrič 2:0, Ačko : Raišič 2:0, Štruc : Timarac 2:0, Režonja : Raišič 2:1, Štruc-Režonja : Raišič-Lovrič 2:1).

Po končanem dvodnevem tekmovanju so se v prvo zvezno ligo uvrstile ekipe: Partizan (Bg), Fužinar in Banat (Zr).

Kljub uspehu, ki ga je dosegla ženska ekipa Fužinarja v sestavi: Zvonka Štruc (8:2), Danica Režonja (5:4), Darja Černovšek (2:2), Jana Ačko (3:0), pa v klubu trezno presojuje položaj in nastopanje v zvezni ligi ocenjujejo prej skeptično kot optimistično. Po sedanjih sestavi ekip: Partizan (Bg), Banat (Zr) in Maraton (Zg), je mogoče predvidevati ogorčeno borbo proti izpadanju, ki pa jo lahko preživita le dve ekipi. Upati je, da bo med njimi tudi Fužinar.

Za namizni tenis na Ravnah in tudi v Sloveniji je ta uvrstitev tudi ponovna potrditev, da je bila borba za II. republiško prioriteto upravičena, ki pa v ravenski ob-

čini ni uspela in bodo podobna dokazovanja še potrebna.

Ravenski namizni tenis je pred novo odgovorno nalogo, ki pa je sam klub najbrž ne bo zmogel. Potrebna bodo dodatna denarna sredstva, potrebno bo veliko samoodpovedovanja odbornikov in igralcev, trener Jamšek, ki je ponovno dokazal svojo visoko strokovnost, pa od odbora in drugih dejavnikov pričakuje prepotrebno pomoč pri svojem delu in uresničevanju programa. To je pravzaprav tudi prva in osnovna naloga odbora.

Dosedanje razumevanje odgovornih dejavnikov železarne, ki ima tudi precejšnje zasluge za dosežene rezultate ravenskega »pingiča« v preteklosti, je bila delno odtehtana z doseženim uspehom in ga zato v klubu z gotovostjo pričakujejo še naprej.

Uvrstitev v širši — kvalitetni vrh jugoslovanskega namiznega tenisa bo pomenila nedvomno tudi velik propagandni učinek za to panogo, obenem pa tudi nevarnost, da bi se zaradi preobsežnosti programa in dela začela zanemarjati kvaliteta v vadbi generacije, ki prihaja. Vse močnejša je prisotnost potrebe po profesionalnem trenerju, ki pa ob reševanju športne panoge prinaša drugačne obveznosti. Reševanje teh pa ni več v moči in kompetentnosti peščice namiznoteniških zanese-njakov.

L. J.

IZLET KOVAČEV

Reklamni material o lepotah Lendave smo dobili od Viatorja in se odločili, da odide 11. septembra OOS kovačnice na izlet v Prekmurje.

Za dobro voljo na avtobusu so poskrbeli naš harmonikar Jaka in »skrite rezerve« in kmalu smo bili v Murski Soboti, kjer smo si ogledali spomenik rdeči armadi ter pokrajinski muzej. V njem smo videli razvoj Prekmurja za več sto let nazaj.

V Lendavi so nas pričakali prijazni uslužbenci Viatorja. Za vodiča se nam je ponudila direktorica hotela ter se odpeljala z nami do cerkve sv. Trojice, izpred katere je prelep razgled na mesto in okolico. Ogledali smo si v cerkvi razstavljeno mumijo, edino »naravno« v Jugoslaviji.

Sledil je ogled vinske kleti, kjer smo poskusili dve vrsti vin. Po kosilu na Termi, tri kilometre zunaj Lendave, smo skočili v bazene s termalno vodo ter se v njih pošteno razgibali. Pripravili so nam tudi vinsko trgatavo, na kateri je bilo za vsakogar razvedrila in zabave. Nekateri so bili kar ves popoldan v vodi, da smo jim morali še pijačo tja nositi. Ob prvem mraku smo se poslovili ter bili ob 22. uri že na Ravnah.

Vsi udeleženci so pohvalili izlet kot enega najboljših nekaj let nazaj. Takšne pozornosti nismo bili še nikjer deležni. Vso osebe gostinstva Viator je bilo prijazno in ustrezljivo pa tudi šofer nam je med potjo marsikaj razložil in skrbel za dobro voljo z anekdotami.

Junija pa smo imeli piknik s kulturnim in športnim programom pri kmetu Gulaku. Tudi tam smo se razvedrili, le da smo v Lendavi pili domače vino, pri Gulaku pa domačo mošt.

Peter Jamar

IN MEMORIAM

IRENA FILIP

Strašna, neizprosna in kruta je ta naša usoda; v trenutku spremeni tok življenja otrokom, staršem, prijateljem: otrokom vzame starše, staršem otroke in prijateljem prijatelja. Toda označiti usodo, ki vzame naenkrat otroku

očeta in mater, ki sta mu šele pred dobrim letom podarila življenje, je težje kot najti ustrezno razlago za najbolj skrivnostno čudo narave.

Vsi, ki so Ireno poznali, pa četudi le krajši čas, so si tako kot tisti, ki so imeli priliko z njo živeti in delati dalj časa, bili enotni v oceni: temperamentna in pridna.

Temperamentna in vsakdanjem življenju, kjer je s svojo pojavo razživila in vzpodbudila še tako zakrknjene pesimiste.

Pridna. To je skoraj preskromna beseda za mlado ženo in mater, ki je v tleh kratkih letih srečnega zakona garala, da bi si hitro ustvarila skupaj s svojim možem ognjišče v bližini svojih dragih staršev.

Ena njenih kolegic je danes rekla, da je Irena živela in delala s takim tempom in s tako voljo do življenja, kot da bi slutila, da bo njeno življenje tako kratko. Tako lahko oceni človeka navadno le ožji prijatelj. Ker pa smo jo ocenili tako tudi mi, vsi njeni sodelavci in ogromna večina vseh, ki smo jo danes prišli pospremit na njeni zadnji poti, je to potrditev ocene prijateljev.

Vse Irenino življenje se je odvijalo v štirikotniku: Roman — Tomažek — starši — bajta. To so bili njeni štirje stebri, na katerih je tako hitro, z ljubeznijo in marljivostjo gradila svojo srečo in srečo svoje mlade družine.

Zato se spet in spet sprašujemo:

Zakaj si tako kruta, usoda?

Odgovora na to ne vemo!

Zato bomo ohranili spomin na to mlado življenje in jemali za vzgled njen optimizem.

Vsem sorodnikom izražamo v imenu ožjega kolektiva Železarne Ravne globoko sožalje!

Sodelavci

ROMAN FILIP

Dragi naš Roman!

Boleča je bila vest: »Roman je mrtev.« Kaj, Roman, naš delavec, tisti dobri fant, star komaj 26 let?

Tisti, ki si je za boljši jutri družine dograjeval stanovanje, bil poln načrtov, srečen očka, srečen v družini?»

Roman, naš rezkalec, se je pred nekaj dnevi v zgodnjih urah s svojo ljubljeno ženo podal na pot, da dopolni gradnjo z manjkajočimi deli. Čeprav nič kriv je podlegel na kraju samem hudim poskodbam v prometni nesreči. Človek, ki je zakrivil nesrečo, je, čeprav nehote, pokončal življenje moža, očeta, dragega nam sode-lavca Romana. Uničena je družina. Usahnilo je življenje našega sodelavca Romana, ki se je čeprav poln dodatnih skrbi, uvajal v oddelku na najnovejšem stroju za visoko produktivnost. Bil je kot kvalificiran rezkalec zelo priden, poslušen in vdan pri delu. Pa tudi humorja mu ni manjkalo. Marsikdaj je bilo smeha ob njegovih šalah. Bil je iskren prijatelj in vsakemu voljan pomagati.

Dragi Roman! Mnogo mnogo prežodaj smo te izgubili. Nekoč mi je prijatelj zaupal tole: »Veš, dokler sem o prometnih nesrečah bral le v časopisu, si nisem mogel predstavljati, kaj to pomeni. Na ta način izgubiti svojega človeka, prijatelja — to pa strašno boli.«

Neki zdravnik mi je povedal: »Veš, hudo je, ko umre starec. Strašno pa je, ko umira mlad človek, poln ustvarjalnosti in življenja, pa mu več ne morem pomagati.«

Tako čutimo ob smrti našega Romana.

Dragi Roman, telesno si se od nas ločil, toda v duhu boš z nami živel. Obiskovali te bomo na tvojem poslednjem domu in se s teboj pogovarjali.

Vsem sorodnikom in še posebej malemu sinčku izrekam v imenu sindikalne organizacije obrata strojev in delov kakor tudi v svojem imenu iskreno sožalje.

Franc Pori

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža Avgusta Močnika se zahvaljujem vsem, ki ste mu darovali cvetje v slovo in ga spremljali do groba. Hvala dr. Platzerju za dolgo zdravljenje, hvala dr. Mladinu in dr. Eraku za lajšanje bolečin. Iskrena hvala št. župniku za lepe poslovilne besede, družini Lipovšek pa za nesebično pomoč in tolažbo.

Žalujoča žena

Levo je prav

Gibanje zaposlenih v tovarni

v času od 21. avgusta 1976 do 20. septembra 1976

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
SPREJETI DELAVCI					
1.	Čurč Anica	6. 7. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
2.	Ferenc Kristina	11. 3. 1959	KV strugarka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
3.	Fortin Alojz	1. 6. 1959	KV rezkalka	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
4.	Fužir Slavka	4. 3. 1958	KV kovač o. p.	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
5.	Fužir Stefan	16. 12. 1959	KV brusilka	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
6.	Gerold Silvo	16. 12. 1959	KV valjavec o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
7.	Grobelnik Janez	12. 2. 1960	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
8.	Höcl Andrej	6. 12. 1958	KV kovač o. p.	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
9.	Hribernik Stanko	14. 10. 1957	KV ključavničar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
10.	Kavtičnik Darinka	4. 2. 1959	KV obratovni električar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
11.	Klemenčič Maks	19. 9. 1958	KV rezkalka	vzmetarna	iz poklicne šole
12.	Kolar Rado	6. 5. 1958	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
13.	Kotnik Marjan	7. 12. 1956	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
14.	Krajnc Marjan	17. 11. 1958	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
15.	Krajnc Bernard	5. 10. 1958	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
16.	Kramolec Peter	26. 8. 1958	KV strugar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
17.	Krejan Anton	13. 6. 1958	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
18.	Kresnik Edvard	6. 10. 1958	KV obratovni električar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
19.	Krivec Srečko	27. 12. 1958	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
20.	Krivograd Roman	10. 10. 1957	KV ključavničar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
21.	Kunc Ivanka	26. 12. 1958	KV obratovni električar	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
22.	Lenko Gorazd	14. 5. 1955	KV rezkalka	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
23.	Leskovec Stefan	15. 10. 1958	KV obratovni električar	strojno gradbena služba	iz poklicne šole
24.	Melanšek Gojko	26. 4. 1951	KV ključavničar	služba za razvoj TOZD II.	iz JLA
25.	Mihev Ivan	20. 11. 1959	VS dipl. inženir strojništva	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
26.	Mithans Vito	5. 6. 1957	KV kovač o. p.	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
27.	Mlačnik Milan	23. 1. 1958	KV obratovni električar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
28.	Mlinar Franc	14. 2. 1958	KV ključavničar	valjarna	iz poklicne šole
29.	Morn Dominik	20. 4. 1958	KV rezkalec	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
30.	Mravljak Jože	24. 11. 1958	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
31.	Novak Rajmund	25. 8. 1940	SS metalurški delovodja	kovačnica	s poklicne rehabilitacije
32.	Oder Oto	5. 11. 1958	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
33.	Petrej Anica	4. 6. 1957	KV strugarka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
34.	Piko Franc	31. 10. 1957	KV ključavničar	strojno gradbena služba	iz poklicne šole
35.	Pipan Drago	27. 8. 1959	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
36.	Pirnat Anton	6. 6. 1959	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
37.	Pokeržnik Alojz	14. 5. 1958	KV ključavničar	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
38.	Potočnik Vinko	4. 4. 1959	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
39.	Prislan Vlasta	22. 6. 1958	KV rezkalka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
40.	Račnik Željko	24. 7. 1959	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
41.	Retko Ivan	10. 12. 1959	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
42.	Robnik Irma	20. 2. 1958	KV brusilka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
43.	Rojko Danilo	17. 2. 1958	KV ključavničar	strojno gradbena služba	iz poklicne šole
44.	Rotovnik Mirko	27. 12. 1957	KV ključavničar	energetski obrat	iz poklicne šole
45.	Rus Dušan	10. 10. 1958	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
46.	Sekavčnik Marjan	10. 2. 1957	KV ključavničar	obrat pnevmatskih strojev	iz poklicne šole
47.	Skarlovnik Ida	20. 3. 1957	KV brusilka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
48.	Skernišak Stanislav	10. 4. 1959	KV ključavničar	obrat pnevmatskih strojev	iz poklicne šole
49.	Sorčan Jože	9. 7. 1959	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
50.	Stočko Marjan	13. 9. 1959	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
51.	Šapek Cvetka	19. 6. 1958	KV brusilka	obrat pnevmatskih strojev	iz poklicne šole
52.	Škafar Milan	21. 2. 1958	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
53.	Štavdekar Milan	3. 8. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
54.	Štrekelj Stefan	25. 12. 1958	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
55.	Strigl Anton	27. 11. 1958	KV ključavničar	valjarna	iz poklicne šole
56.	Tomažič Anton	17. 1. 1959	KV ključavničar	vzmetarna	iz poklicne šole
57.	Tomis Marjan	30. 11. 1959	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
58.	Verdel Branko	24. 1. 1959	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
59.	Verhovnik Danilo	23. 8. 1959	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. metalurške delavce
60.	Vezovnik Marko	21. 8. 1958	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	iz poklicne šole
61.	Zaberčnik Vojko	5. 3. 1958	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
62.	Zorman Ivan	9. 5. 1959	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
63.	Zilavec Ludvik	13. 5. 1958	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. metalurške delavce
ODJAVLJENI DELAVCI					
1.	Broman Jožefa	3. 5. 1954	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
2.	Drušković Dina	29. 4. 1954	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
3.	Filip Irena	25. 8. 1951	SS ekonomski tehnik	A O P	smrtno ponesrečila
4.	Filip Roman	15. 3. 1950	KV šofer	obrat strojev in delov	smrtno ponesrečil
5.	Fortin Karel	6. 11. 1957	NK delavec	čistilnica	dana odpoved
6.	Germavec Mihaela	14. 9. 1957	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
7.	Golob Ivan	8. 6. 1931	NK delavec	služba za razvoj TOZD I.	dana odpoved
8.	Jeseničnik Dragica	13. 6. 1958	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
9.	Jeseničnik Konrad	6. 11. 1931	PK žerjavovodja	jeklarna	umrl
10.	Lukman Mira	25. 11. 1960	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
11.	Močilnik Marija	1. 2. 1956	NK delavka	služba za razvoj TOZD I.	potek pogodbe
12.	Mravljak Drago	28. 7. 1958	NK delavec	čistilnica	v JLA
13.	Muharemi Muharem	31. 1. 1949	NK delavec	jeklarna	po sklepu DS
14.	Pavše Ljudevika	9. 3. 1953	SS gimnazija	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
15.	Proje Silva	23. 11. 1960	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
16.	Redža Selman	13. 8. 1947	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
17.	Ritusa Gracijela	9. 2. 1960	NK delavka	počitniški dom ŽR	potek pogodbe
18.	Robač Tomaž	15. 8. 1960	NK delavec	skladiščna operativa	dana odpoved
19.	Sirovina Pero	23. 10. 1947	KV šofer	jeklarna	dana odpoved
20.	Slivnik Ivan	22. 7. 1953	KV ključavničar	strojni obrat	v JLA
21.	Tušak Maks	6. 8. 1916	KV ključavničar	centralna delavnica	starostna upokojitev
22.	Vizjak Ferdo	20. 4. 1927	VS dipl. inženir metalurgije	služba za tehn. razv. in razšir.	dana odpoved

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti delavci

- 1 — VS dipl. inženir strojništva
- 1 — SS metalurški delovodja
- 1 — SS ekonomski tehnik
- 19 — KV ključavničarjev
- 9 — KV strugarjev
- 5 — KV rezkalcev
- 4 — KV brusilci
- 9 — KV obratovnih električarjev
- 7 — KV valjavcev o. p.
- 8 — KV kovačev o. p.

Odjavljeni delavci

- 1 — VS dipl. inženir metalurgije
- 1 — SS metalurški tehnik
- 1 — SS gimnazija
- 2 — KV ključavničarja
- 2 — KV šoferja
- 1 — PK žerjavovodja
- 14 — NK delavcev

Naš upokojenec

Maks Tušak, roj. 6. avgusta 1916, zaposlen v železarni od 24. septembra 1934 dalje s prekinitvami, nazadnje kot delovodja v centralni delavnici. Starostno upokojen 15. septembra 1976

NESREČE PRI DELU
V SEPTEMBRU

Franc Potočnik, pnevmatični stroji — pri segrevanju cevi, v kateri je bil tekoči svinec, je ta udaril iz cevi in mu brizgnil v obraz.

Ivan Oder, skupne službe mehanske obdelave — pri nalaganju okroglega materiala na žage so ga klešče, s katerimi je pripenjal material, stisnile za palec desne roke in mu odščipnile vrh palca.

Edvard Tomažič, kovačnica — pri nalaganju palic na stolice mu je ena zdrsnila iz rok ter mu padla na nart desne noge.

Anton Špiler, kovačnica — pri sekanju gredice jo je izpodbilo izpod jedra kladiava ter mu je padla na koleno desne noge.

Roman Rek, valjarna — ko je sodelavec prižgal gorilnik, ga je plamen oplazil po obrazu.

Eva Franc, čistilnica — pri brušenju ulitka ji je brusilna plošča zgrabila ulitek, pri čemer si je obrusila palec leve roke.

Ivan Srot, jeklarna — pri ročnem kotaljenju grafitne elektrode si je poškodoval kazalec leve roke.

Rudi Krebl, jeklolivarna — pri izbiranju pločevine v skladišču polizdelkov se mu je ta skotalila na hrbtno stran leve roke.

Jože Potočnik, kovačnica — pri dviganju odkovka s pomočjo žerjave se mu je sosednji skotalil na hrbtno stran leve roke.

Viktor Marzel, kovačnica — pri kotaljenju ingota v kovačno peč ga je železni drog, katerega se je posluževal, udaril po desni strani prsnega koša.

Ivan Repotočnik, jeklarna — pri ravnanju gredic na ravnalnem stroju se mu je gredica skotalila s šaržirne naprave ter mu padla na nart desne noge.

Anton Mori, kovačnica — pri prenosu kovanih gredic s pomočjo žerjave se je pri spuščanju jeklena vrva zvila ter ga stisnila za desno roko.

Drago Borko, jeklolivarna — pri preizkušanju nabijalnega stroja ga je oplazila mešanica peska po obrazu.

Vinko Videršnik, valjarna — pri kontroliranju valjanih profilov se mu je eden skotalil na V. prst leve roke.

Silvo Štrigl, kovačnica — pri kovanju ploščate palice se je od podložnega železa odkrušil delček ter mu priletel nad zgornjo ustnico.

Jože Ovčar, valjarna — pri ravnanju valjanih palic na ravnalnem stroju ga je ta zaradi ukrivljenosti udarila po levi roki.

Roman Šumah, valjarna — pri rezanju žice na škarjah aligator je dobil levo roko med nože, pri čemer mu jo je odrezalo v zapetju.

Jože Posprnjak, jeklolivarna — pri zlaganju livarskih okvirov je dobil levo roko med okvire, pri čemer mu je poškodoval palec.

Franc Proje, elektrotehniške službe — pri popravilu elektro naprav na stružnici se je zbodol z ostružkom v palec leve roke.

Vlado Hanc, jeklovlek — pri odrezovanju probe mu je odrezek priletel v obraz in mu poškodoval spodnjo ustnico.

Ivan Orter, špedicija — pri razkladanju ferolegur v grudah mu je kos legure padel na palec desne roke.

Jože Jug, gradbeni obrat — pri brušenju ščitnikov za industrijske nože na brusilnem stroju mu je zdrsnilo, tako da se je z desno roko dotaknil vrteče se brusilne plošče z brusilnim papirjem, pri čemer si je obrusil mezinček desne roke.

Pero Jevtič, gradbeni remont — pri nameščanju verige na žerjavni kavelj ga je veriga stisnila za kazalec desne roke.

ISKRE

Med »ali — ali« je še mnogo poti.

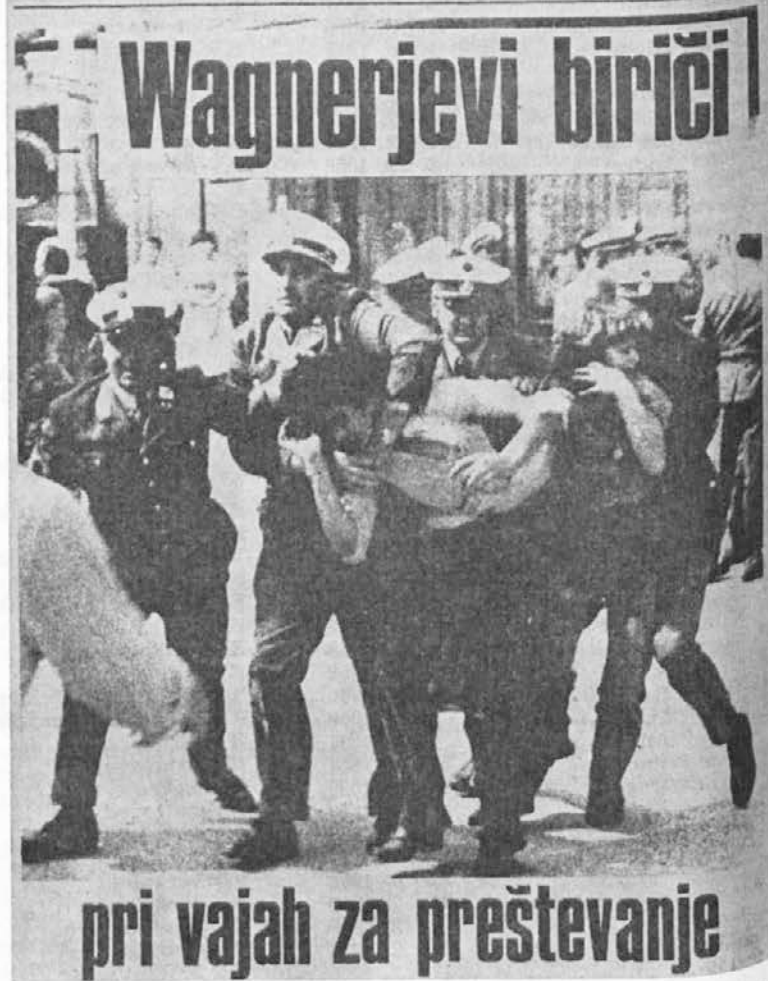
Če seže opat po kozarcu, sežejo menihi po vrču.

Sprememba krepi apetit.

Veliko zborovanje koroških Slovencev v Globasnici

LIST NAPREDNE SLOVENSKE MLADINE

DUNAJ / AVGUSTA 1976 / 4

Koroški Slovenci! V borbi za vaše pravice stojimo ob vas vsi Jugoslovani

Proti nameravanemu preštevanju so imele slovenske organizacije veliko protestno zborovanje v Globasnici. Na njem so poleg voditeljev slovenskih organizacij govorili tudi predstavniki madžarske in italijanske manjšine v Jugoslaviji ter predstavnik Slovencev iz Trsta. Med zadnjimi govorniki je bil tudi predstavnik avstrijskega solidarnostnega komiteja, ki je v lepem in ostrem govoru podprl pravice Slovencev in obsodil preštevanje, ki je v nasprotju s 7. členom državne pogodbe.

Vse ceste proti Globasnici so bile izredno močno zastražene z avstrijsko policijo, v Globasnici pa je bilo poleg številnih policajev

veliko policijskih avtomobilov in ambulanih voz. V času zborovanja je nad Globasnico krožil tudi policijski helikopter. Vse to je zborovanju dajalo še poseben prizvok v napetem položaju, za katerega nosijo vso odgovornost neonacisti, ki so si izmislili preštevanje posebne vrste.

Navzlic temu pa so koroški Slovenci, ki so v velikem številu prišli na zborovanje, s ploskanjem in vzkliki odobravalni vse govore. Kakšen teror nad Slovenci je uganjala avstrijska policija v Škocjanu, pa prikazuje slika iz študentovske lista, ki jo tudi mi objavljamo!

F. B.

O POLITIKI IN POLITIKIH

V politiki je dokončno isto kot začasno.

Franchi

V politiki je kot v elektriki: kjer je stik, je tudi napetost.

Mendes — France

Iz slovarja vsakega resnega politika bi morali izbrisati besedi »večno« in »nikoli«.

Politiki delajo zmeraj po istem receptu: najprej napovedujejo, kaj se bo zgodilo, potem pa po-

jasnjujejo, zakaj se je vse izteklo drugače.

Francois — Poncet

V politiki se nemoč pogosto imenuje potrpežljivost.

Peyrefitte

Fotografije za to številko so prispevali: Franc Rotar, Franc Srebotnik, informacijska služba in Bogdan Zelnik.